ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

První etapa průběžného hodnocení Programu Iniciativy Společenství EQUAL

EURO SERVICE GROUP, s.r.o.
AUDITCOM, s.r.o.
INTERMUNDIA, o.p.s.

OBSAH

SHRNUTÍ 5

SEZNAM ZKRATEK 20

ÚVOD 22

1. KONTEXT A METODOLOGIE EVALUACE DRUHÉHO KOLA PROGRAMU INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ EQUAL 24

1.1 Kontext se Společenstvím 24

1.2 Charakteristika programu EQUAL 24

1.3 Národní kontext 26

1.3.1 Řízení Iniciativy Společenství EQUAL v ČR 27

1.3.2 Financování Iniciativy Společenství EQUAL v ČR 27

1.4 Metodologie evaluace 28

2. ZHODNOCENÍ VHODNOSTI A RELEVANCE ZVOLENÝCH STRATEGIÍ 32

2.1 Aktualizace socio-ekonomických trendů 32

2.2 Posouzení situace na trhu práce České republiky 34

2.3 Posouzení míry zpracování podnětů a změn ex-ante evaluace CIP EQUAL 35

2.4 Posouzení účasti rozvojového partnerství k jednotlivým prioritám CIPu 36

2.5 Posouzení porozumění a interpretace programu 37

2.6 Posouzení selekce žádosti ve vztahu alokovaných finančních prostředků 38

3. HODNOCENÍ ŘÍDÍCÍHO IMPLEMENTAČNÍHO A MONITOROVACÍHO SYSTÉMU 39

3.1 Hodnocení na úrovni řídícího orgánu 39

3.1.1 Typy organizací zapojených do řízení CIP EQUAL 39

3.1.2 Kritéria selekce rozvojových partnerství 40

3.1.3 Hodnocení administrativního systému procedur a personální kapacity a související doporučení ... 42
3.1.4 Hodnocení monitorovacího systému ... 45
3.1.5 Podpora řídícího orgánu rozvojovým partnerstvím ... 46
3.1.6 Hlavní problémy implementace z úrovně řídícího orgánu ... 47

3.2 Hodnocení na úrovni rozvojového partnerství ... 48
3.2.1 Typ partnerů a jejich rozložení ... 48
3.2.2 Hodnocení procesu přípravy žádosti na Akci 1 ... 50
3.2.3 Hodnocení procesu realizace Akce 1 ... 52
3.2.4 Součinnost rozvojových partnerství s řídícím orgánem ... 56
3.2.5 Reálnost rozpočtu ... 57
3.2.6 Způsob sebehodnocení rozvojových partnerství ... 57
3.2.7 Hlavní problémy fungování rozvojových partnerství s ohledem na vnější bariéry ... 57

3.3 Hodnocení na úrovní mezinárodní spolupráce ... 58
3.3.1 Způsob zajištění přidané hodnoty ... 58
3.3.2 Tématická oblast pro mezinárodní spolupráci ... 58
3.3.3 Charakteristika mezinárodní dohody o spolupráci (TCA) ... 58
3.3.4 Rozpočet na implementace mezinárodní spolupráce ... 58
3.3.5 Překážky a problémy mezinárodní spolupráce ... 58
3.3.6 Metody monitoringu a hodnocení ... 59

4. HODNOCENÍ PRŮBĚHU AKCE 1 – VYTVÁŘENÍ ROZVOJOVÝCH PARTNERSTVÍ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE ... 60

4.1 Typ instituce a její geografické/regionální rozložení ... 60

4.2 Zkušenosti zapojených členů s utváření partnerství ... 61

4.3 Čas na navázání mezinárodního partnerství ... 61

4.4 Překážky a problémy ... 61

4.5 Vazba mezi aktivitami jednotlivých RP a tématickými oblastmi ... 62

4.6 Vliv Akce 1 na kvalitu partnerství a projektu ... 62

4.7 Hlavní poučení z Akce 1 ... 62

5. HODNOCENÍ NAPLNĚNÍ PRINCIPU EQUAL 64

5.1 Princip partnerství 64

5.2 Princip inovace 66

5.3 Princip společného rozhodování 67

5.4 Princip mezinárodní spolupráce 67

5.4 Princip mainstreaming 68

5.6 Princip rovné příležitosti 68

6. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ 69

6.1 Závěry a doporučení týkající se programu a implementačního procesu 69

6.1.1 Přípravná fáze Akce 1 69

6.1.2 Realizace Akce 1 70

6. 2 Závěry a doporučení týkající se naplnění principů programu EQUAL 72

SEZNAM TABULEK 74

SEZNAM PŘÍLOH 75

Shrnutí

Toto je shrnutí závěrečné zprávy projektu „První etapa průběžného hodnocení Programu Iniciativy Společenství EQUAL“. Za účelem přehlednosti shrnutí jsou jednotlivé kapitoly závěrečné zprávy prezentovány následovně:

I. Kontext a metodologie evaluace druhého kola Programu Iniciativy Společenství EQUAL
II. Zhodnocení vhodnosti a relevance zvolených strategií
III. Hodnocení řídícího implementačního a monitorovacího systému
IV. Hodnocení průběhu Akce 1 – vytváření rozvojových partnerství a mezinárodní spolupráce
V. Hodnocení naplnění principu EQUAL
VI. Doporučení

I. Kontext a metodologie evaluace druhého kola Programu Iniciativy Společenství EQUAL

Ia. Národní kontext programu EQUAL v České republice

- Česká republika se rozhodla vyhlásit všech devět tématických oblastí a příslušných opatření v rámci druhého kola Programu Iniciativy Společenství EQUAL.
- Celkové plánované rozdělení finančních prostředků je 43 973 880 Eur a z toho příspěvek ESF činí 32 100 929 Eur (73%). Náklady národní veřejné účasti činí 11 872 951 Eur, což představuje asi 27% finančních prostředků. Tato částka je plně hrazena ze státního rozpočtu, tzn. že příjemci nemusí poskytovat spolufinancování.

Ib. Řízení Iniciativy Společenství EQUAL ČR

- Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky (dále MPSV ČR) je řídícím orgánem CIP EQUAL. Odbor řízení pomoci z ESF MPSV ČR je pověřen plněním všech povinností řídícího orgánu a za tímto účelem vykonává pracovní činnosti prostřednictvím svých oddělení pro řízení implementace Iniciativy Společenství EQUAL, oddělení Phare a regionální koordinace a oddělení koncepce, koordinace a finančního řízení.
- Národní podpůrná struktura je mimo organizační rámec MPSV ČR. V rámci Akce byla 1 tato úloha splněna Národní kanceláří EQUAL (dále NK EQUAL), která byla integrální součástí Národního vzdělávacího fondu (dále NVF).
- Monitorovací výbor je nejvyšším orgánem odpovědným za monitorování pokroku implementace a je jmenován ministrem práce a sociálních věcí na základě doporučení jednotlivých organizací.

Ic. Metodologie první etapy průběžného hodnocení programu EQUAL

- Metodologie první etapy průběžného hodnocení byla vyzkoušena na případové studii. Hodnocení bylo provedeno ve třech fázích zahrnujících

celoplošné telefonické dotazování, přímý pohovor se zástupci 20ti případových studií a doplňujícími výzkumy. Celá etapa probíhala v období září 2005 do prosince 2005.

- Výběr případové studie byl proveden na základě tématu, sídla vedoucích partnerů, regionálního pokrytí, typu vedoucího partnera, velikosti projektu z hlediska alokace a pokračování práce v rámci Akce 2. Ukázalo se, že procentuální podíl vybraných případových studií na základě tématu či sídla partnerů vždy neodpovídal celostátním výsledkům schválených projektů. To je způsobeno tím, že při telefonickém dotazování některé případové studie vypadaly zajímavěji.

II. Zhodnocení vhodnosti a relevance zvolených strategií

IIa. Aktualizace socio-ekonomických trendů a posouzení situace na trhu práce a míra zpracování podnětu ex-ante evaluace CIP EQUAL

- Po aktualizaci socio-ekologických trendů a posouzení situace na trhu práce České republiky lze konstatovat následující:
  - příznivý vývoj na trhu práce díky růstu výkonnosti základních odvětví,
  - mírné snížení nesouladu mezi nabídkou práce a poptávkou po práci,
  - zvýšení míry zaměstnanosti v první polovině 2005,
  - zvýšení zaměstnaných osob v sekundárním a terciálním sektoru,
  - mezi nezaměstnanými osobami převládají ženy,
  - vážný problém existuje z důvodu vysoké míry dlouhodobé nezaměstnanosti,
  - makroekonomická predikce ukazuje progresivní snížení nezaměstnanosti i míry nezaměstnanosti,
  - existuje riziko nárůstu dlouhodobě nezaměstnaných mužů v nízkých věkových kategoriích.
- Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že základní parametry se nijak nezměnily během realizace Akce 1 a během období hodnotícího procesu a proto jsou zvolené strategie vhodné a relevantní i v dnešním kontextu.
- Současně lze konstatovat, že CIP EQUAL je komplementární k aktuálním národním politikám zaměstnanosti (dále APZ) a sociální inkluzi.
- Do programového dokumentu byly zapracovány podněty a změny z ex-ante hodnocení kromě změny poměru spolufinancování projektu z 73%/27% na 50%/50%. Návrh programového dokumentu byl schválen komisí.

IIb. Posouzení tématického rozpětí a alokace prostředků

- Tématické rozpětí schválených žádostí pro Akci 1 jsou uvedeny v tabulce 4. V rámci Opatření 1.4, 2.2, 3.4 a 4.2 (všechna určená pro Cíl 3) nebyl vybrán ani jeden projekt.
- Program EQUAL neuvažoval o alokaci podle regionů, ale dle oblastí Cíle 1 a 3. Alokace celkových veřejných prostředků pro oblast Cíle 1 činí (prostředky ESF a Národní veřejné účasti) 84,64 % a 7,36 % pro Cíl 3.
- Alokace prostředků vyčleněných na Prioritu 1 byla s ohledem na rozsah problematiky nízká. Alokace na Prioritu 2 byla poněkud vyšší. Srovnáme-

li míru nezaměstnanosti v regionech Cíle 1 a celkové veřejné prostředky určené pro Cíl 3 ve vztahu k míře nezaměstnanosti a k HDP této oblasti, pak veřejné prostředky alokované pro Cíl 3 jsou poněkud vysoké. Je také potřeba brát v potaz, že vedoucí partnerské organizace několika projektů zaměřených na oblast Cíle 1 sídlí v oblasti Cíle 3, zatímco opačně takřka nikdy. Vedoucí partneři 26ti RP mají sídlo v Praze.

- Z hlediska charakteristiky projektu mnozí z nich odevzdali nadregionální projekt, který je zřejmý z povahy těchto organizací, které mají celostátní působnost (celostátní NNO nebo státní organizace). Na druhé straně pozorujeme, že v některém kraji vůbec nevznikla iniciativa převzít vedoucí role v projektu v rámci programu EQUAL.

IIc. Porozumění a interpretace programu RP

- Při posouzení porozumění a interpretace programu bylo zjištěno následující:
  - Nepochopení principu „společného rozhodování“ nebo-li „empowerment“ ze strany RP. Většina ani neuvažovala o zapojení cílových skupin do řízení projektu nebo do procesu zpracování Smlouvy o RP či Smlouvy o mezinárodní spolupráci.
  - Nepochopení principu „inovace“ při vyplňování formuláře ECDB. Toto nepochopení je zřejmé také z monitorovacích zpráv. Zdá se, že kontextově orientovaných inovací bude mnohem méně než se prezentuje v ECDB a inovace se soustředí na procesně orientované inovace.
  - RP nemají jasnou představu o způsobu realizace principu mainstreaming pro integraci a začlenění nových myšlenek a přístupu do politik a zavedené praxe.

IId. Posouzení selekce žádosti

- Princip finanční alokace měl vliv na konečný výběr žádostí. Díky nízké váhy kladené na Prioritu 1, nebyla schválena finanční podpora u méně než 50% pozitivně hodnocených žádostí. Oproti tomu všechny pozitivně hodnocené žádosti v rámci Priority 2 schváleny byly. Ze systému evaluace žádostí vyplývá, že proces byl férový a transparentní a v souladu s definovanými prioritami a alokací prostředků.

III. Hodnocení řídícího implementačního a monitorovacího systému

IIIa. Na úrovni ŘO

Struktura

- Implementační struktura je tvořena následujícími organizacemi: Řídící orgán, Platební orgán, Platební jednotka, Konečný příjemce (RP). Národní podpůrná struktura. V České republice stojí NPS mimo organizační strukturu řídícího orgánu i státní správy.

Selekce žádostí

- Celkově bylo podáno 130 žádostí a z toho bylo 59 schváleno k financování.
- Ze systému evaluace žádostí vyplývá, že proces byl férový a transparentní a v souladu s definovanými prioritami a alokací prostředků.

Přesto existují některé otázky na zda by bylo možnost realizace následujícími kroky:

- Zapojit do hodnocení členy tématické skupiny z prvního kola.
- Pokud by to nebylo možné, pak každý projekt (jako celek) by mohl být hodnocen dvěmi interními a dvěmi externími hodnotiteli.

Administrativní procedura

- Administrativní systém přípravné fáze Akce 1 byl uspokojivý.
- Možné příčiny administrativních problémů v realizační fázi Akce 1 spatřujeme v tomto:
  - Počty pracovníků ŘO a NPS nebyly pro realizaci Akce 1 dostatečné a to zejména pro zabezpečení všech aktivit v rozumném odpovídajícím čase, především v oblasti připomínkování finančních zpráv a dalších závazných dokumentů souvisejících se zálohovou a průběžnou platbou.
  - Většina RP nemá s programem EQUAL zkušenosti. Z pochopitelných důvodů také nemají zkušenosti s programem financování z ESF a proto mají počáteční problémy s naplňováním administrativních nároků programů.
  - Na základě pohovorů lze také konstatovat určitou míru nefungování oboustranné komunikace při vysvětlování příčin opoždění, což vyústilo až ke vzniku Výboru příjemců.
- Aby probíhaly Akce 2 a 3 s menšími problémy, lze doporučit následující:
  - Zvýšit počet pracovníků ŘO tak, aby byla zvládnuta Akce 2 a 3 a dokončení Akce 1.
  - Sjednat se společností PriceWaterhouse Cooper, s.r.o. závazné a relativně krátké termíny vyhodnocování zpráv a dokumentů vztahujících se k proplácení oprávněných průběžných výdajů. Tyto termíny sdělit RP a zveřejnit na webové stránce www.equalcr.cz.
  - Vytvořit u všech orgánů odpovědných za proplácení oprávněných výdajů odpovědné podmínky k urychlení plateb.
  - Stanovit komunikační strategii a efektivní nástroje, které povedou k efektivní komunikaci zúčastněných stran.
  - Vnímat Výbor příjemců v souladu s principem partnerství jako partnera a brát na vědomí jeho podněty.

Monitorování

- Z monitorovacích zpráv vyplývá, že v tomto stádiu ŘO nekladl velký důraz na kvalitu technických zpráv, přičemž byl kladen důraz na kvalitu a detaily finančních zpráv. Potřebný čas ke schvalování monitorovacích zpráv ze strany NPS byl příliš dlouhý. Na druhé straně se RP mnohokrát opozdily při vypořádání připomínek a s dodáním potřebných dokumentů.
- Údaje v ECDB poukazují na potřebu pravidelné aktualizace, protože registrované údaje v mnoha případech nejsou aktuální, jsou buď chybné, neúplné nebo nevyplněné. Lze doporučit následující:

- Údaje ECDB je nutné opravit v co nejkratším čase. Ze strany příslušných projektových manažerů NPS musí být RP osloveno, aby přezkoumalo své i partnerské údaje a poté je zaslalo příslušnému projektovému manažerovi, který následně zorganizuje úpravu databáze.
- Zjistí-li RP chybné údaje v popisu RP na ECDB, může zaslat e-mail na adresu: empl-qual-info@cec.eu.int s žádostí o opravu.

Podpora ŘO

- Je potřeba větší podpory ze strany NPS a řídícího orgánu k dokončení Akce 1 a Akce 2 a 3. Hlavní identifikované oblasti:
  - Podpora pro tvorbu dokonalých finančních zpráv,
  - Urychlení procesu průběžných plateb,
  - Podpora při evaluaci a monitoringu,
  - Podpora při naplnění principů EQUAL,
  - Podpora při tvorbě metodiky a strategie,
  - Pochopení problémů RP, především u organizací se slabým finančním a odborným zázemím.

Hlavní problémy implementace

- Hlavní problémy implementace z úrovně řídícího orgánu lze shrnout následovně:
  - Malá personální kapacita řídícího orgánu,
  - Nutnost 100% věcné kontroly,
  - Nejasnost terminologie,
  - Nízká kvalita finančních zpráv a souvisejících podkladů,
  - Nízká kvalita návrhu smlouvy o RP,
  - Pozdní vypořádání připomínek ze strany RP,
  - Malé zkušenosti mnoha konečných příjemců v oblasti administrace projektu,
  - Absence příslušné legislativní úpravy potřebné ve vztahu realizace EQUAL.

IIIb. Na úrovni RP

Struktura partnerství

- Lze pozorovat velmi široké spektrum organizací zapojených do českých RP. Vezmeme-li povahu jednotlivých organizací, převažuje neziskový sektor (veřejné správy, občanská sdružení/OPS, školy, apod.). 18,6% organizací se zabývá výhradně znevýhodněnými osobami. Velmi málo jsou zastoupeny univerzitní/výzkumné organizace, organizace sociálních služeb, odborových svazů a finančních institucí. Poměrně velké zastoupení mají podnikatelské subjekty.
- Většina předkladatelů je koncentrována v hlavním městě Praha, v krajských městech nebo do statutárních měst. Schází zapojení venkovských organizací a to je důležité, neboť značná část obyvatelů z oblasti Cíle 1 žije na venkově nebo v obcích střední velikosti.

- Dle výběru partnera lze konstatovat, že 24 projektů má partnera ze stejného regionu, zejména z kraje a 35 projektů má partnera z druhého nebo více regionů.
- České RP lze rozdělit podle počtu následovně:
  - 2 až 5 partnerů – 20 % rozvojových partnerství
  - 6 až 10 partnerů – 35 % rozvojových partnerství
  - 11 až 15 partnerů – 18 % rozvojových partnerství
  - 16 až 20 partnerů – 14 % rozvojových partnerství
  - více než 20 partnerů – 4 % rozvojových partnerství.
- Celkový počet partnerů všech českých RP je podle ECDB 458, přičemž průměrný počet partnerů na RP je 8,1.

Tématické rozložení

- Největší počet žádostí byl schválen v rámci téma 1A (12 z 59ti), následovalo téma 2C (10 z 59ti), 3E (10 z 59ti) a 2D (9 z 59ti). Ostatní témata mají 3 až 4 schválené žádosti.

Přípravná fáze Akce 1

- Malý počet organizací potvrdilo (9 z 33) účast v prvním kole EQUAL.
- Soulad programu s posláním organizace byl ve 22 případech jeden z hlavních důvodů podání žádosti. Potřeba získání finančních prostředků je důvodem v 8 případech. Ostatní důvody, které byly vyjmenovány jsou sice důležité, ale nijak neovlivňují původní záměr úspěšného předkladatele. Nikdo nereflektoval důvody, jakými jsou např. získání nových zkušeností, časem limitovaná výzva aj.
- Více než dvě třetiny žádostí bylo předloženo z iniciativy vedoucí organizace RP (předkladatele). Jen jeden zástupce RP prohlásil, že žádost byla předložena s plným zapojením všech partnerů. V případě pouhých 6ti RP byli iniciátorem předkladatelé se zapojením většiny partnerů.
- V rámci období přípravy žádostí poskytla NPS konzultace žadatelům ohledně přípravy žádostí. 1/4 úspěšných RP využila konzultační službu jen 1x a více než 2/3 využila konzultace 2x i vícekrát. Jen 3 ze všech dotázaných RP nevyužilo konzultační službu NPS. 2/3 dotázaných změnilo obsah žádosti na základě konzultace s pracovníky NPS. Změny se týkaly především těchto oblastí:
  - celkového rozpočtu (15 případů)
  - rozpočet Akce 1 (8 případů)
  - část žádostí týkající se naplňování principu EQUAL (4 případy)
  - harmonogram aktivit (4 případy).
- Téměř 50% žádostí požadovalo rozpočet více než 20 milionů, 12% požadovalo rozpočet v rozmezí 15 – 20 milionů, 10 – 15 milionů bylo požadováno 12% dotázaných, 12% požadovalo 5 – 10 milionů a jen 15% požadovalo 1 – 5 milionů.
- Překvapujícím zjištěním je, že v době přípravy žádostí zhruba 61% předkladatelů nepředpokládalo účast cílových skupin. 39% předkladatelů účast předpokládalo, i když většinou šlo o účast kmenových osob organizací zastřešujících cílové skupiny jako experti projektu.

Realizační fáze Akce 1

- Akce 1 je šestiměsíční období, ve kterém mohli úspěšní žadatelé dále upřesnit a rozvíjet svoje původní plány a budovat pevné partnerství. Tento proces vrcholil vypracováním Smlouvy o rozvojovém partnerství (Development Partnership Agreement - DPA), která byla jedním z povinných výstupů Akce 1.
- Ukázalo se, že z 36ti RP došlo k ukončení partnerství s jedním nebo více partnery v 17ti případech (u jednoho RP 4 partneři ukončili svou činnost). Jako hlavní důvody byly uvedeny následující:
  - neschopnost plnit nároky programu,
  - ztráta zájmu o spolupráci,
  - existenční potíže partnera,
  - neshoda s vedoucím partnerem aj.
- Při telefonických kontaktech bylo zjištěno, že 10 RP našlo na uvolněné místo nového partnera. U jednoho RP museli najít 4 nové partnery. Důvody pro nalezení nových partnerů byly následující:
  - nutnost dodržet závazek vůči programu,
  - nutnost zajistit odvedení specializovaných úkolů,
  - nutnost vytvořit širokou síť spolupracujících partnerů.
- Činnosti RP, které byly soustředěny na vytvoření národní a mezinárodní smlouvy, se dále soustředily na následující činnosti:
  - rozvoj partnerství (vzájemné poznávání) - 31 případů,
  - vývoj systému pro řízení - 13 případů,
  - zpracování politiky rovné příležitosti - 9 případů,
  - zpracování systému monitorování a evaluace - 15 případů,
  - zpracování systému diseminace a mainstremingu - 13 případů.
- Podíly partnerů v různých aktivitách RP byly následující:
  - Ve 28 RP se partneři podíleli na vytvoření strategie a zpracování plánu. Poměr práce partnerů se odhaduje na 43%.
  - Ve stejném počtu případů se partneři podíleli na koordinaci projektových aktivit. Poměr práce partnerů se odhaduje na 40%.
  - Ve 27 případech se partneři podíleli na evaluačních aktivitách, přičemž se podíl partnerů odhaduje na 44%.
  - Ve 25 případech se partneři podíleli na monitorování a sběru dat. Podíl partnerů se odhaduje 38%.
  - Ve 26 případech se partneři podíleli na vytvoření mezinárodní spolupráce. Podíl partnerů se odhaduje 37%.
- Uvedený výčet ukazuje, že hlavní úloha RP byla na vedoucím partnerské organizace RP.
- Průměrný počet expert/dnů v rámci Akce 1 je 178,5 pro jedno RP. Podíl expert/dnů odpracovaných ženami je 56% a muži 44%.
- Pouze 14 z 36 rozvojových partnerství podniklo v průběhu Akce 1 počáteční výzkum (spíše jde o nějaké analytické činnosti) na podporu jejich programu.
- Byly uvedeny následující důvody, proč výzkum nebyl proveden:

- Partneři dlouhodobě pracují na stejné problematice, rozumějí problému cílových skupin a existuje dostatečné množství výzkumných prací - 11 případů.
- Rozpočet pro Akci 1 neumožňuje výzkum - 5 případů.
- Projekt je založen na výzkumné práci - 4 případy.
- Ostatní důvody - 4 případy.
- Velké množství práce - 1 případ.

- V době uskutečnění pohovoru 24 RP mělo schválené DPA. Nejnovější informace od ŘO indikují, že lze očekávat schválení všech DPA a závěrečné monitorovací zprávy pro Akci1 do konce roku 2005.
- Lze konstatovat, že součinnost RP s ŘO a NPS byla v etapě přípravy Akce 1 na velmi dobré úrovni. Tato součinnost se zhoršila v etapě realizace Akce 1 z důvodu výše uvedených problémů. V současné době se tento stav postupně zlepšuje a ŘO provádí opatření (zejména další personální posílení orgánu) k odstranění problémů.

Hlavní problémy

- Hlavní problémy fungování RP v rámci Akce 1 lze shrnout takto:
  - Problém financování projektových aktivit v důsledku pozdního schvalování průběžných finančních zpráv,
  - Problémy v rámci partnerství vzniklých z důvodů nedostatku financí některých partnerů,
  - Jazykové bariéry při navazování kontaktů se zahraničními partnery,
  - Neočekávaná složitost administrativní procedury programu,
  - Neočekávané nároky na monitorování,
  - Nezkušenost s programem EQUAL ve většině případů,
  - Malé zkušenosti a obavy o mezinárodní spolupráci.

IIIc. Na úrovni mezinárodní spolupráce

- Mezinárodní práce je klíčovým požadavkem při realizaci projektu v rámci Iniciativy Společenství EQUAL. Období Akce 1 bylo také obdobím, ve kterém jednotlivá RP České republiky hledala kontakty mezi RP za účelem navázání mezinárodní spolupráce s jedním nebo více RP členských států EU. Výsledkem tohoto procesu bylo vypracování Smlouvy o mezinárodní spolupráci (Trans-national Cooperation Agreement -TCA).
- Základní nástroj pro nalezení mezinárodních partnerů byl často kombinací následujících přístupů: dřívější kontakty, oslovení zahraničním partnerem a využití kontaktů z ECDB.
- Výsledky poukázaly, že 74% mezinárodních partnerů pracuje na stejném tématu. Dle zkušeností nebyl proces budování partnerství vždy snadný především z důvodu rozdílného dodržování časového plánu programu EQUAL v různých členských státech. V praxi to znamená, že nemohlo být uvažováno o státech z nichž mohli přijít noví partneři, a některá RP byla zahlcena požadavky na to, aby se stala partnery.
- Běžnou metodou pro psaní smluv o mezinárodní spolupráci bylo uspořádání jednodenního nebo dvoudenního setkání RP z různých zemí, aby byl schválen základní dokument TCA. 22 z 36 RP potvrdilo, že tento

způsob a kombinace komunikace internetem byl nejčastější metodou přípravy mezinárodní smlouvy. 7 z 36 RP kladlo větší důraz na využití Internetu a tím pádem nedošlo k setkání se zahraničními partnery. 5 z 36 RP nechalo odpovědnost na zahraničním partnerovi a neparticipovalo přímo na tvorbě TCA.

- Konkrétní způsoby zajištění přidané hodnoty projektu v rámci mezinárodní spolupráce jsou: výměna zkušeností, společný seminář/workshop a případová studie. Paralelní vývoj inovativních přístupů, nebo převzetí nových přístupů a jejich přizpůsobení vlastním podmínkám není mezi RP příliš populární.
- Na základě pohovorů bylo zjištěno, že výběr mezinárodního partnera byl proveden třemi různými způsoby:
  - Na základě dřívější spolupráce,
  - Na základě kontaktu od mezinárodního partnera,
  - Na základě hledání v ECDB.
- Průměrná doba vyhledávání, domluvy a vytvoření TCA byla 6 – 8 týdnů. I když TCA byla předmětem konzultace a vyjednávání, finální zpracování TCA bylo ponecháno zahraničním partnerům. Počet zahraničních cest spojených s vyjednáváním TCA a jeho finalizací byl v průměru 1–2. V některých případech (10 z 20ti) vycestoval zahraniční partner do České republiky. Ojediněle se stalo, že český zástupce ani do zahraničí nevyjel (2 z 20ti).
- RP uvádí 3–5% rozpočtu nutného na navázání mezinárodní spolupráce. Tento rozpočet je závislý na počtu partnerů na mezinárodní spolupráci. Více partnerů vyžaduje pochopitelně vyšší rozpočet.
- Očekávané překážky a problémy mezinárodní spolupráce pro české RP jsou vnímány takto:
  - Jazykové bariéry,
  - Nutnost tlumočení a překladů,
  - Nedostatečná připravenost českých partnerů k partnerství.

IV. Hodnocení průběhu Akce 1 – vytváření rozvojových partnerství a mezinárodní spolupráce

Průběh mezinárodní spolupráce

- U mezinárodního partnerství česká RP navazovala styky s téměř všemi zeměmi EU kromě Estonska, Malty a Kypru. Největší počet RP pochází z Itálie (21), následuje Německo (20) Velká Británie (17), Polsko (16), Francie (14), (13), Slovensko (12).
- Jen 7 českých RP v tomto okamžiku převzalo úlohu mezinárodního sekretáře. Největší počet mezinárodního sekretáře najdeme u RP z Itálie a Německa (9). Dále pak UK (8), Španělsko (4), Rakousko (4), Francie (4), Portugalsko (3) a Holandsko (3). Ostatní země splňují tuto úlohu v případě 1 nebo 2 TCA.
- Pracovní jazyk mezinárodní spolupráce je převážně angličtina.
- Průměrná doba vyhledávání, domluvy a vytvoření TCA byla 6–8 týdnů. I když TCA byla předmětem konzultace a vyjednávání, finální zpracování

TCA bylo ponecháno zahraničním partnerům. Počet zahraničních cest spojených s vyjednáváním TCA a jeho finalizací byl v průměru 1–2.

Průběh vytváření rozvojového partnerství

- RP by měly provést sebehodnocení nebo externí evaluaci Akce 1, aby našly silné a slabé místa partnerství a projektu.
- Největší tíha projektu zůstává na vedoucích partnerských organizacích, které nejsou vždy vybavené dostatečnými lidskými zdroji a technickými prostředky ke zvládnutí velmi náročných monitorovacích požadavků a požadavků naplnění principu EQUAL.
- ŘO a NPS mají být vybaveni adekvátním počtem pracovníků tak, aby zvládli problematiku implementace bez výrazného zpoždění (připomínkování monitorovacích zpráv, průběžná platba, vydání rozhodnutí apod.).
- Z hlediska charakteristiky programu je přirozené, že mezi příjemci nebo partnery RP budou malé organizace se slabým finančním a technickým zázemím. Bude nutno zajistit podmínky, aby tyto organizace mohly pokračovat v projektových aktivitách a neutlumily aktivity z důvodu zpoždění plateb.
- ŘO by měl věnovat stejnou pozornost na kvalitu technických monitorovacích zpráv jaká je věnována na kvalitu finančních monitorovacích zpráv.
- RP musí zajistit adekvátní odborné zázemí pro zpracování monitorovacích zpráv, zejména technické a finanční. Musí také zajistit způsob rychlého vypořádání připomínek. V rámci Akce 2 a Akce 3 se musí věnovat adekvátní zdroje (finanční i lidské) k zajištění monitorovací práce uvnitř RP. Je nutno zvyšovat reálnou účast partnerů v aktivitách RP.
- RP musí zajistit naplnění principu „spolurozhodování“, zejména zajistit účast zástupců cílových skupin v rámci rozhodovacího procesu RP v rámci Akce 2 a 3. Musí stanovit indikátory k měření naplnění tohoto principu. Kromě tohoto principu musí RP monitorovat a evaluovat naplnění ostatních principů EQUAL.
- V oblasti mezinárodní spolupráce RP by měla monitorovat a evaluovat mezinárodní aktivity z hlediska přidaných hodnot a očekávaných výstupů.

V. Hodnocení naplnění principu EQUAL

Princip partnerství

- Z pohledu vytvoření RP si příjemci vedli úspěšně. Spektrum partnerů je opravdu široké. Řada příjemců oslovila své tradiční partnery a to na základě předchozí zkušenosti ze spolupráce a dále osobních vazeb. Mezi základní kritéria výběru RP patřila shoda v akcích a jejich obsahové náplni. Dále sem patřila jistá míra spolehlivosti, která byla vyhodnocena na základě předchozí zkušenosti ze spolupráce nebo doporučením jiného hodnověrného partnera. Vítáni jsou také partneři, kteří disponují metodikou nebo jinými možnostmi, které usnadní dosažení cíle projektu, např. prostory či vybavení. Za užitečného je považován partner, který je zapojen do práce širšího sdružení, což multiplikuje dosah a možnost

úspěšné realizace projektu. Dále je preferován partner silný nebo všeobecně známý. Za základní kritérium je považována shoda na prioritě, tématu a obsahu.

- Efektivita RP bude především záviset na funkčnosti struktury RP a jak budou fungovat různé subjekty nebo různé organizace uvnitř RP (řídící výbor, pracovní skupina apod.). V rámci Akce 1, díky její charakteristice, není možno měřit efektivitu partnerství, protože je to období kdy se toto partnerství začíná teprve rozvíjet a překonávat řadu obtíží, které nebyly předpokládány během doby podání žádosti. Úspěch při překonávání těchto obtíží upevní budoucí funkčnost partnerství v rámci Akce 2 a 3.

Princip inovace

- Většina RP nemá jasnou představu o tom, co je inovace a co není. Je zde velká nejasnost i přes definice uvedené v dokumentu.
- Schválené žádosti probíhajících projektů ukazují, že většina inovací bude procesně orientována. Dále jsou to možnosti inovace orientované na cíl a v poslední řadě jsou inovace orientované na kontext. Údaje ECDB vedou k závěru, že při vyplňování formuláře ECDB, RP postupovali bez zábran a označovali příslušné kolonky bez důkladného promyšlení.
- Navržené aktivity v rámci Akce 2 jsou lepším indikátorem o očekávaných inovačních činnostech. Dle těchto údajů, si hodnotitelé myslí, že inovace budou více méně orientovány na proces a inovace orientované na kontext budou mnohem méně než je vidět z ECDB.

Princip spolurozhodování

- Hodnotitelé si mysleli, že česká RP, až na některé výjimky, buď nepochopila pojem „společné rozhodování“ nebo nenašla nástroj k naplnění tohoto principu. Velmi zřídka se zástupci cílových skupin podíleli v rámci rozhodovacího procesu (účast zástupců cílových skupin v řídící struktuře, participace zástupců cílových skupin při zpracování Smlouvy o národním RP nebo mezinárodní spolupráce apod.).

Princip mezinárodní spolupráce

- U mezinárodního partnerství byla především využita ECDB. Mezinárodní partner je považován za vhodného, pokud se podílí na podobném či shodném projektu a může skýtat možnost metodické inspirace nebo přímo ověření vlastních vyvinutých nástrojů někde v zahraničí. Mezinárodní partnerství je novou zkušeností, kdy se příjemci často pohybují na neznámé půdě, přesto tento krok dokázali úspěšně zvládnout. Někteří ve vytváření národního a mezinárodního partnerství dokonce neviděli rozdíl. Rozdíl spíše než v obsahu spočívá v lepší připravenosti mezinárodních partnerů.

Princip mainstreaming

- Doposud nebyly ustanoveny Národní tématické skupiny (NTS) pro druhé kolo CIP EQUAL v České republice. Očekává se, že se tak stane v lednu 2006.

Princip rovné příležitosti

- Princip rovné příležitosti je jeden z těch principů, který české RP považují za důležitý a některé z nich již v rámci Akce 1 prováděly aktivity.
- Z monitorovacích zpráv vyplývá, že české RP termín rovné příležitosti pochopily jako rovné příležitostí mužů a žen. Nikoliv rovné příležitosti pro

všechny. Ze získaných údajů vyplývá, že v rámci Akce 1 byla účast ženských expertů v projektech vyšší než účast mužských expertů v projektech. Nejsou indicie, že česká RP vyvinula kroky k vypracování anti-diskriminační strategie.

VI. Doporučení

VIa. Přípravná fáze Akce 1

- Je známo, že v dalším programovém období přestane CIP EQUAL existovat, ale strategie, priority a principy programu budou zahrnuté do jiných programů rozvoje lidských zdrojů financovaných z ESF / ERDF. Z tohoto pohledu lze doporučit následující:

Směrem k ŘO

- Program EQUAL nepokrývá Českou republiku rovnoměrně. Doporučujeme, aby v příštím programovém období ŘO ESF usiloval o získání většího počtu žádostí ze všech regionů v programu takového typu a snažil se najít příčiny nižší absorpční kapacity některých regionů a učinil potřebná opatření.
- Programové dokumenty v příštím programovém období by měly upřednostňovat aktuální problémy a zdůvodnit váhy kladené na jednotlivé priority.
- V rámci procesu výběru žádosti, by měli více využívat služby členů NTS.

Směrem k potencionálním žadatelům

- Využívat konzultační služby nabízené poskytovatelem grantu a podpůrné struktury.
- Detailně prostudovat veškeré potřebné dokumenty a snažit se o jejich porozumění.
- V případě nutnosti se obrátit na odborníky pro sepsání žádosti.

VIb. Realizace Akce 1

- Z důvodu, že rozhodnutí o zahájení Akce 2 již bylo vydáno ve většině případů a očekává se brzké ukončení vydaní rozhodnutí, doporučujeme pro hladký průběh této Akce následující.

Směrem k ŘO a NPS

Administrativa

- Zvýšit počet pracovníků ŘO tak, aby byla zvládnuta Akce 2 a 3 s podstatně menšími problémy.
- Optimalizovat práce NPS tak, aby bylo možno stanovit závazné a relativně krátké termíny vyhodnocování zpráv a dokumentů vztahujících se k proplacení oprávněných průběžných výdajů. Tyto termíny sdělit RP a současně zveřejnit na webových stránkách www.equalcr.cz.
- Stanovit komunikační strategii a efektivní nástroje, které povedou k efektivní komunikaci zúčastněných stran. Lze požadovat založení diskusního fóra v rámci webového portálu EQUAL.
- Vytvořit u všech orgánů odpovědné podmínky k urychlení plateb.
- Klást důraz na hodnocení technické monitorovací zprávy

Podpora

- Poskytnout podporu pro tvorbu dokonalých monitorovacích zpráv, a to jak finančních, tak i technických. Bude třeba vytvořit manuál dobrých praktik nebo uspořádat semináře.
- Poskytnout podporu při tvorbě metodiky a strategie.
- Poskytnout podporu při naplnění principů EQUAL.
- Doporučujeme, aby zástupci ŘO/NPS navštívili RP v období zahájení Akce 2.
- Doporučujeme, aby NPS ustanovila projektového a finančního manažera pro každé RP.

Směrem k RP
Vzhledem k Akci 2 a 3, doporučujeme následující:

- Pochopit nutnost dodržení pravidel programu CIP EQUAL, příslušných zákonů a předpisů ze strany ŘO.
- Zlepšit úroveň administrace projektu. Především jde o splnění požadavků na monitorování, evaluaci, naplnění principů EQUAL a rychlé vyřizování připomínek ze ŘO a NPS.
- V případě potřeby, pokud RP nemá kapacitu uvnitř partnerství, bude nutno zaměstnávat externí subjekt pro řízení Akce 2, evaluace, monitorování nebo naplnění principů EQUAL.
- V rámci partnerství musí být úkoly rozděleny mezi partnery tak, aby všichni partneři mohli mít rovnou příležitost k aktivitě RP.
- K řešení administrativních či věcných problémů RP sami mohou uspořádat setkání několika RP a mohou tam pozvat zástupce ŘO či NPS.

VIc. Mezinárodní spolupráce

Doporučení směrem k RP

- Z důvodu, že většina zahraničních RP není známá českému RP, bude potřeba se ihned na počátku Akce 2 dohodnout o způsobu práce, cílech mezinárodní spolupráce a metodách spolupráce.
- Dále je nutno vytvořit rámec a přístup evaluace mezinárodních aktivit a mít jasno o očekávaných výstupech.

VId. Doporučení týkající se naplnění principů programu EQUAL

Doporučení směrem k RP

- Rozdělit povinnosti realizace Akce 2 a 3 tak, aby všichni partneři měli rovnou příležitost a pokud možno poměrnou odpovědnost vůči projektu.
- Založit systém komunikace mezi partnery. Nejjednodušší forma může být informační brožura, zpravodaj atd., aby partneři byli informováni především o své odpovědnosti a potřebách RP.
- Vytvořit rámec (Smlouva o spolupráci) mezi vedoucím partnerem a jednotlivými partnery.
- Vytvořit systém substituce osoby či partnera v případě potřeby.

Doporučení směrem k ŘO

Klást důraz na naplnění principu při monitorovací návštěvě. Snažit se vytvořit indikátor naplnění. Klást důraz na tento bod v rámci hodnocení průběžných monitorovacích zpráv.

Inovace

Doporučení směrem k RP

Nejdůležitější prvek inovačního procesu není inovace sama, ale její komunikace s ostatními, aby mohli využít nové nápady nebo nástroje v oblastech pokrytých CIP EQUAL. Proto bude důležité, aby jakékoli inovace byly propagované a to buď prostřednictvím RP, ŘO nebo přes NTS.

Doporučení směrem k ŘO

- Využít nástroj (metodický materiál, seminář, indikátor, příklad dobré praxe) k vysvětlení způsobu naplnění tohoto principu.
- Klást důraz na naplnění tohoto principu při monitorovací návštěvě. Klást důraz na tento bod při hodnocení monitorovacích zpráv.

Společné rozhodování

Doporučení směrem k RP

Zajistit participaci cílových skupin při rozhodovacím procesu v rámci Akce 2.

Doporučení směrem k ŘO

- Využít nástroj (metodický materiál, seminář, indikátor, příklad dobré praxe) k vysvětlení způsobu naplnění tohoto principu.
- Klást důraz na naplnění tohoto principu při monitorovací návštěvě. Klást důraz na tento bod při hodnocení monitorovacích zpráv.

Mainstreaming

Nelze uvádět žádné doporučení. Bude předmětem hodnocení v další etapě.

Rovné příležitosti

Doporučení směrem k RP

RP musí věnovat této problematice pozornost v rámci Akce 2 a 3. Vhodnými nástroji mohou být:

- Zaměstnávat experta v této oblasti.
- Vytvořit prostor pro uplatnění principu.
- Zvýšení vědomí o dobrých praktikách v této oblasti.
- Poskytnout pomoc partnerům k dosažení pokroku v této oblasti.

Doporučení směrem k ŘO

- Využít nástroj (metodický materiál, seminář, indikátor, příklad dobré praxe) k vysvětlení způsobu naplnění tohoto principu.
- Klást důraz na naplnění tohoto principu při monitorovací návštěvě. Klást důraz na tento bod při hodnocení monitorovacích zpráv.

Seznam zkratek

CIP EQUAL - Program Iniciativy Společenství EQUAL (Community Initiative Programme EQUAL)
ČR - Česká republika
ČSÚ - Český statistický úřad
DPA - smlouva o národní spolupráci (Development Partnership Agreement)
ECDB - společná evropská databáze Iniciativy SpolečenstvíEQUAL - (EQUAL Common Database)
ERDF - Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund)
ES - Evropská Společenství
ESF - Evropský sociální fond
EU - Evropská unie
ILO - Mezinárodní úřad práce (International Labour Office)
MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí
MF – Ministerstvo financí
MSSF - Monitorovací systém strukturálních fondů
MV - Monitorovací výbor
NK EQUAL - Národní kancelář EQUAL (sekce Národního vzdělávacího fondu) – organizace, která vykonávala v období Akce 1 služby TA (NPS) pro Iniciativu Společenství EQUAL v ČR
NNO - nevládní nezisková organizace
NPS - Národní podpůrná struktura
NTS - Národní tématická síť
NVF Národní vzdělávací fond
OP RLZ Operační program Rozvoj lidských zdrojů
p.b. - procentní bod
PD CIP EQUAL - Programový dodatek CIP EQUAL
Phare - forma předvstupní pomoci EU (původní význam zkratky: Poland and Hungary: Action for the reconstructing of the economy)
RLZ - rozvoj lidských zdrojů

RP - rozvojová partnerství

ŘO - řídící orgán

TCA - smlouva o mezinárodní spolupráci (Transnational cooperation agreement)

VŠPS - výběrové šetření pracovních sil

Úvod

Tato závěrečná zpráva byla zpracována v souladu se zadáním pro projekt „První etapa průběžného hodnocení Programu Iniciativy Společenství EQUAL“. Úloha hodnocení druhého kola Programu Iniciativy Společenství EQUAL (dále CIP EQUAL) by se měla orientovat v této etapě na:

- posouzení vhodnosti a relevanci zvolené strategie,
- posouzení řídícího, implementačního a monitorovacího systému a to jak na úrovni řídícího orgánu, také na úrovni rozvojových partnerství a na úrovni mezinárodní spolupráce,
- posouzení průběhu vytváření rozvojových partnerství a mezinárodní spolupráce.

Ve skutečnosti první kolo programu EQUAL, které bylo realizováno v České republice v rámci pomoci Phare, nebylo doposud nějak systematicky hodnoceno. Proto uskutečnění prvního průběžného hodnocení druhého kola programu EQUAL je prvním krokem k systematickému hodnocení, které má zajistit zpětnou vazbu tak, aby byly přijaty nutné změny, které zajistí úspěšná realizace Akce 2 a 3.

Současná hodnotící zpráva je zpracována na základě různých informačních zdrojů, které lze rozdělit do následujících základních skupin:

- Vládní dokumenty, dokumenty EU, dokumenty poradních orgánů vlády, dokumenty vytvořené řídícím orgánem (dále ŘO) a národní podpůrnou strukturou (dále NPS) a některými rozvojovými partnerství (dále RP),
- Monitorovací údaje z technické a finanční monitorovací zprávy a statistika z ECDB (EQUAL Common Database),
- Telefonické dotazování příjemců, zejména vedoucího partnera a partnerů jednotlivých RP včetně dotazníkového šetření,
- Přímý pohovor s 20ti případovými studiemi rozdělenými podle tématik a geografického umístění v rámci ČR a s pracovníky ŘO,
- Doplňkové dotazování a šetření.

Celá zpráva je strukturovaná do 6ti kapitol z nichž je každá kapitola rozdělena do několika podkapitol. Jednotlivé kapitoly jsou následující:

Kapitola 1 prezentuje kontext Programu Iniciativy Společenství EQUAL v rámci 2. kola a to jak v kontextu společenství, také v národním kontextu. Dále stručně popisuje charakteristiku programu a metodologii hodnocení.

Kapitola 2 uvádí hodnocení vhodnosti a relevance zvolené strategie na základě posouzení situace na trhu práce při aktualizování socio-ekonomického kontextu, jak je uvedeno v programovém dokumentu. Dále je hodnoceno jak a do jaké míry byly do dokumentů zpracovány podněty a změny ex-ante

hodnocení. Další součástí této kapitoly je rozbor výběrových procesů a posouzení míry do jaké RP obsáhla jednotlivé priority CIPu.

Kapitola 3 je věnována na hodnocení řídícího, implementačního a monitorovacího systému a to na třech úrovních jako jsou:

- Řídící orgán,
- Rozvojová partnerství,
- Mezinárodní spolupráce.

Kapitola 4 hodnotí průběh Akce 1, zejména vytvořené RP a mezinárodní spolupráce.

Kapitola 5 je zaměřena na hodnocení naplnění principů EQUAL, i když v této fázi implementace programu je obtížné získat potřebná data. Přesto byla snaha hodnotit naplnění za účelem poskytnutí jistého doporučení jako zpětnou vazbu pro implementaci Akce 2 a 3.

Kapitola 6 prezentuje evaluační závěry a doporučení pro ŘO, NPS a RP.

1. Kontext a metodologie evaluace druhého kola Programu Iniciativy Společenství EQUAL

1.1 Kontext se Společenstvím

Iniciativa Společenství EQUAL (dále IS EQAUL) je definována čl. 20(1) nařízení Rady (ES) č. 1260/99, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech, sdělením Komise COM (2000) 853, vymezujícím pravidla pro IS EQUAL, a sdělením Komise COM (2003) 840, vymezujícím pravidla pro druhé kolo IS EQUAL, jako samostatná forma pomoci ze strukturálních fondů týkající se mezinárodní spolupráce při prosazování nových prostředků boje se všemi formami diskriminace a nerovnosti na trhu práce.

Článek 40-43 uvedeného nařízení ukládá členským státům provést evaluace ve všech fázích programu, zejména provést ex-ante evaluace, závěrečné evaluace a ex-post evaluace. Vzhledem ke zkrácenému programovému období (2004-2006) nejsou nové členské státy povinny provést střednědobé evaluace (Mid-term evaluation). U těchto států je nutno, aby provedli evaluace Akce 1 a předložili závěrečnou evaluační zprávu do 31.12.2005.

1.2 Charakteristika programu EQUAL

Iniciativa Společenství EQUAL je nástupcem programů ADAPT a EMPLOYMENT. V ČR nebyly tyto programy realizovány, protože byly omezeny na území starých členských států (EU 15). EQUAL se principiálně od těchto programů neliší, ale spíše rozšiřuje jejich možnosti. Základní změnou je zavedení partnerských přístupů a princip mainstreamingu prostřednictvím ustanovení Národních tématických skupin (NTS) a Evropských tématických skupin (ETS).

Hlavní principy Iniciativy Společenství EQUAL

Iniciativa Společenství EQUAL je založena na následujících principech:

Partnerství

V rámci rozvojového a mezinárodního partnerství spolupracují různí aktéři z různých sektorů za účelem integrovaného řešení daného problému.

Společné rozhodování

V angličtině se používá výraz „empowerment“. Znamená to, že znevýhodněné skupiny a diskriminované osoby vezmou významnou úlohu při rozvíjení a implementaci aktivity projektu ve všech fázích projektu.

Mezinárodní partnerství
V angličtině se používá výraz „transnationality“. Základním cílem je navázání spolupráce (rozvojová partnerství) s jedním či více rozvojovými partnerstvími jiných členských zemích za účelem výměny informací, sdílení zkušeností, transfer know-how a vytvoření společných produktů či procesů.

Mainstreaming
Proces ovlivňování lokální, regionální, národní a Evropské politiky na základě diseminace zkušeností, názorů a výsledků vyplývajících z projektů.

Rovné příležitosti
Podpora pro rovnosti a rozdílnosti ve všech aspektech.

Tematický přístup
Koncipování řešení problémů na základě různých typů diskriminace a nerovnosti a to prostřednictvím jednotlivých témat spíše než koncentrování na specifické cílové skupiny.

Od mainstreamingových programů pomoci (dle č. 7(1) nařízení Rady (ES) č. 1260/1999) financované z ESF, IS EQUAL se liší v některých prvcích, zejména:

- Koncentruje se na boj proti diskriminaci a nerovnosti na trhu práce.
- Umožňuje vyzkoušet a propagovat nové a inovační přístupy. Znamená to, že více podporuje rozvoj produktů a procesů než realizaci aktivit/procesů.
- Klade velký důraz na fungující partnerství, obecně známé pod pojmem rozvojové partnerství.
- Klade velký důraz na účast cílových skupin a to ve všech fázích, zejména „empowerment“.
- Poskytuje orientaci/informaci o trhu práce a zejména o tom zvyšuje povědomí mezi žadateli o azyl.
- Má povinný prvek mezinárodní spolupráce s jedním či více rozvojovými partnerstvími ze zahraničí.

V souladu s mezinárodním harmonogramem IS EQUAL je implementace rozdělena na Akci 1, Akci 2 a Akci 3.

Cílem Akce 1 je podpora dotváření a upevňování trvalých a efektivních rozvojových partnerství a navázání mezinárodní spolupráce. Na konci Akce 1 jsou jednotlivá RP povinna předložit řídícímu orgánu smlouvy o národní a mezinárodní spolupráci.

Smyslem Akce 2 je samotná implementace pracovního programu RP. Jelikož Akce 2 navazuje na Akci 1, budou se v rámci Akce 2 podporovat pouze ta RP, která byla vybrána pro Akci 1 a která dále v průběhu a na konci Akce 1 splní všechny požadavky.

Akce 3 je zaměřena na šíření dobrých zkušeností a dosahování vlivu na národní, resp. regionální politiku a v konečném důsledku promítnutí nejlepších dosažených praxí na úrovni politiky EU ve vazbě na národní a mezinárodní tematické sítě. S cílem dosažení co nejlepších výsledků Akce 3 je účast na jejích aktivitách pro všechny RP povinná.

1.3 Národní kontext

Česká republika se stala členem Evropské unie dne 1. května 2003. Předtím nebylo možno čerpat prostředky ze strukturálních fondů. Proto 1. kolo IS EQUAL v ČR bylo realizováno prostřednictvím projektu Phare č. 2002/000-282.08.2 v rámci Národního programu Phare 2002. Za realizaci bylo odpovědno Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále MPSV ČR). Národní vzdělávací fond (dále NVF) byl pověřen implementací programu a za tím účelem byla ustanovena Národní kancelář EQUAL (dále NK EQUAL). Funkci platební jednotky splnily vlastní útvary MPSV ČR.

Programový dokument druhého kola IS EQUAL v ČR byl schválen Evropskou komisí dne 25. června 2004 pod číslem CCI:2004CZ050PC001 a v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1260/1999. Na základě čl. 21(2) tohoto nařízení, stanovující princip monofondovosti pro Iniciativy Společenství, jsou na programy EQUAL vynakládány z prostředků strukturálních fondů pouze zdroje z Evropského sociálního fondu (dále ESF).

Tématické priority a opatření druhého kola CIP EQUAL v ČR

EQUAL má pět tématických priorit. Jednotlivé priority jsou rozděleny do oblastí. ČR se rozhodla vyhlásit všech 9 tématických oblastí a příslušná opatření. Přehled vyhlášených priorit a opatření je uveden v tabulce 1.

Tabulka 1 - Přehled priorit a opatření CIP Společenství EQUAL ČR

Priorita 1: ZLEPŠOVÁNÍ ZAMĚSTNATELNOSTI:
Opatření 1.1. - Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné v oblastech Cíle 1
Opatření 1.2. - Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné v oblasti Cíle 3
Opatření 1.3. - Překonávání rasismu a xenofobie na trhu práce v oblastech Cíle 1
Opatření 1.4. - Překonávání rasismu a xenofobie na trhu práce v oblasti Cíle 3
Priorita 2: ROZVOJ PODNIKÁNÍ:
Opatření 2.1. - Zlepšování podmínek a nástrojů pro rozvoj podnikání osob ze znevýhodněných skupin v oblastech Cíle 1
Opatření 2.2. - Zlepšování podmínek a nástrojů pro rozvoj podnikání osob ze znevýhodněných skupin v oblasti Cíle 3
Opatření 2.3. - Posilování sociální ekonomiky (třetího sektoru), zejména komunitních služeb se zaměřením na zvyšování kvality pracovních míst v oblastech Cíle 1
Opatření 2.4. - Posilování sociální ekonomiky (třetího sektoru), zejména komunitních služeb se zaměřením na zvyšování kvality pracovních míst v oblasti Cíle 3
Priorita 3: PODPORA ADAPTABILITY:
Opatření 3.1. - Podpora celoživotního učení a postupů umožňujících zaměstnání osob ze znevýhodněných a diskriminovaných skupin na trhu práce v oblastech Cíle 1
Opatření 3.2. - Podpora celoživotního učení a postupů umožňujících zaměstnání osob ze znevýhodněných a diskriminovaných skupin na trhu práce v oblasti Cíle 3

Opatření 3.3. - Podpora adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a na využívání informačních a dalších nových technologií v oblastech Cíle 1 Opatření 3.4. - Podpora adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a na využívání informačních a dalších nových technologií v oblasti Cíle 3
Priorita 4: ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI MUŽŮ A ŽEN: Opatření 4.1. - Slaďování rodinného a pracovního života, rozvoj flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb v oblastech Cíle 1 Opatření 4.2. - Slaďování rodinného a pracovního života, rozvoj flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb v oblasti Cíle 3 Opatření 4.3. - Snižování rozdílů v uplatňování žen a mužů na trhu práce v oblastech Cíle 1 Opatření 4.4. - Snižování rozdílů v uplatňování žen a mužů na trhu práce v oblasti Cíle 3
Priorita 5: Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce: Opatření 5.1. – Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce v oblastech Cíle 1 Opatření 5.2. – Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce v oblasti Cíle 3
Priorita 6: Technická asistence Programu Iniciativy Společenství EQUAL: Opatření 6.1. – Podpora rozvojových partnerství a přípravy, výběru, hodnocení, monitorování, kontroly a auditu operací CIP EQUAL Opatření 6.2. – Ostatní oprávněné činnosti

1.3.1 Řízení Iniciativy Společenství EQUAL v ČR

MPSV ČR je řídícím orgánem Programu Iniciativy Společenství EQUAL. Ministr práce a sociálních věcí pověřil odbor řízení pomoci z ESF MPSV ČR plněním všech povinností řídícího orgánu. Tento odbor prostřednictvím svých oddělení pro řízení implementace Iniciativy Společenství EQUAL, oddělení Phare a regionální koordinace a oddělení koncepce, koordinace a finančního řízení ESF plní své povinnosti.

Od zahájení druhého kola v červenci 2004 plnila NK EQUAL, která byla součástí NVF, funkce Národní podpůrné struktury (dále NPS). V rámci prvního kola Programu EQUAL byla tato kancelář ustanovena. Plnila funkci implementační struktury. NK EQUAL v rámci NVF ukončila svou činnost dne 31.10.2005. Agendy pro Akce 1 byly převzaty ŘO programu.

Monitorovací výbor (dále MV) je hlavním orgánem odpovědným za monitorování pokroku implementace druhého kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR a je jmenován ministrem práce a sociálních věcí na základě doporučení jednotlivých organizací.

1.3.2 Financování Iniciativy Společenství EQUAL v ČR

Plánovaný objem finančních prostředků pro 2. kolo EQUAL je 43 973 880 EUR (což je asi 5,5krát větší než v 1. kole), z toho příspěvek ESF činí 32 100 929 EUR (73%) z objemu finančních prostředků. Celkové náklady národní veřejné účasti činí 11 872 951 EUR, což představuje asi 27%. V ČR bude tato částka plně hrazena ze státního rozpočtu a nebude třeba čerpání prostředků z regionálního/místního rozpočtu nebo rozpočtu přímého příjemce. Níže uvedená tabulka uvádí plánované rozdělení finančních prostředků.

Tabulka 2 - Plánované rozdělení finančních prostředků

Priorita/ Opatření	Oblast zásahu	Celkové náklady v EUR	Celkové náklady v %	Náklady na Cíl 1 v %	Náklady na Cíl 3 v %
Priorita 1		**10 113 992**	**23,00%**	**21,16%**	**1,84%**
Opatření 1.1	Cíl 1	7 282 070	16,56%	16,56%	0,00%
Opatření 1.2	Cíl 3	809 124	1,84%	0,00%	1,84%
Opatření 1.3	Cíl 1	2 022 798	4,60%	4,60%	0,00%
Opatření 1.4	Cíl 3	0	0,00%	0,00%	0,00%
Priorita 2		**12 312 686**	**28,00%**	**25,76%**	**2,24%**
Opatření 2.1	Cíl 1	5 663 835	12,88%	12,88%	0,00%
Opatření 2.2	Cíl 3	0	0,00%	0,00%	0,00%
Opatření 2.3	Cíl 1	5 663 835	12,88%	12,88%	0,00%
Opatření 2.4	Cíl 3	985 016	2,24%	0,00%	2,24%
Priorita 3		**11 433 210**	**26,00%**	**23,92%**	**2,08%**
Opatření 3.1	Cíl 1	6 023 836	13,70%	13,70%	0,00%
Opatření 3.2	Cíl 3	914 658	2,08%	0,00%	2,08%
Opatření 3.3	Cíl 1	4 494 716	10,22%	10,22%	0,00%
Opatření 3.4	Cíl 3	0	0,00%	0,00%	0,00%
Priorita 4		**4 397 388**	**10,00%**	**9,20%**	**0,80%**
Opatření 4.1	Cíl 1	2 022 798	4,60%	4,60%	0,00%
Opatření 4.2	Cíl 3	0	0,00%	0,00%	0,00%
Opatření 4.3	Cíl 1	2 022 798	4,60%	4,60%	0,00%
Opatření 4.4	Cíl 3	351 792	0,80%	0,00%	0,80%
Priorita 5		**2 198 694**	**5,00%**	**4,60%**	**0,40%**
Opatření 5.1	Cíl 1	2 022 798	4,60%	4,60%	0,00%
Opatření 5.2	Cíl 3	175 896	0,40%	0,00%	0,40%
Priorita 6		**3 517 910**	**8,00%**	**0,00%**	**0,00%**
Opatření 6.1		2 198 694	5,00%	0,00%	0,00%
Opatření 6.2		1 319 216	3,00%	0,00%	0,00%
CELKEM		**43 973 880**	**100,00%**	**84,64%**	**7,36%**

1.4 Metodologie evaluace

Základní okruhy evaluačních otázek jsou prezentovány v tabulce 3.

Tabulka 3 – Základní okruhy evaluačních otázek

Úkol č. 1	Zhodnocení vhodnosti a relevance zvolených strategií
Úkol č. 2	Zhodnocení řídícího, implementačního a monitorovacího systému
Úkol č. 3	Hodnocení průběhu Akce 1 – vytváření RP a mezinárodní spolupráce
Úkol č. 4	Shrnutí a hlavní zjištěni

Současné hodnocení probíhalo od září 2005 do prosince 2005. Vstupní zpráva byla odevzdána 25. září 2005. Druhá výstupní zpráva byla odevzdána 11. listopadu 2005. Předběžná závěrečná zpráva byla odevzdána dne 11. prosince 2005.

Hodnocení bylo soustředěno na případové studie, které byly doplněny přímými pohovory s příjemci a zástupci ŘO.

Celkový proces hodnocení měl tři fáze, včetně návštěvy všech 20ti RP a průběžných kontaktů s pracovníky ŘO. Tyto tři fáze jsou následující:

- Fáze 1 září 2005
- Fáze 2 říjen/listopad 2005
- Fáze 3 listopad/prosinec 2005

Metodologie byly založené především na kvalitativní bázi, která byla uvažována jako nejrelevantnější vzhledem k charakteristice programu a specifickým cílům hodnocení. Z důvodu, že CIP EQUAL je pro většinu příjemců nový program, který má inovativní charakter ke vztahu ke struktuře a procesům, hodnotitelé zvolily přístup tak, aby bylo možné získat největší informace v rámci časových možností.

Fáze 1

Tato fáze zahrnula úkoly související se zahájením evaluačního projektu a současně implementace některých prvotních úkolů, zejména studium literatury, navázání kontaktů s ŘO, získání údajů z ECDB a celoplošné telefonické dotazování. Klíčové úkoly, které byly provedeny v rámci této fáze jsou:

- Studium literatury a dokumentů,
- Sběr a analýzy údajů českých RP z ECDB,
- Celoplošné telefonické dotazování,
- Selekce případových studií.

Grafická prezentace analýzy údajů českých RP ECDB a její srovnání s EU je uvedena v příloze 1. Hodnocení telefonického dotazování je uvedeno v příloze 2.

Výběr rozvojových partnerství pro případové studie

Byly použity následující různá kritéria za účelem výběru rozvojových partnerství v rámci minimálně 20ti případových studií:

- Téma,
- Region vedoucích partnerů,
- Regionální pokrytí,
- Typ vedoucího partnera,
- Finance,
- Pokračování práce v rámci Akce 2.

Rozdělení schválených žádostí a případových studií podle tématu a sídla vedoucí organizace prezentují tabulky 4 a 5.

Tabulka 4 – Rozdělení schválených žádostí a případových studií podle tématu

Téma	Počet schválených žádostí pro Akci 1	Počet případových studií
1 A	12 (20,4%)	4 (20%)
1 B	3 (5,1%)	2 (10%)
2 A	0 (0%)	0 (0%)
2 B	0 (0%)	0 (0%)
2 C	10 (16,9%)	3 (15%)
2 D	9 (15,3%)	2 (10%)
3 E	10 (16,9%)	2 (10%)
3 F	4 (6,8%)	3 (15%)
4 G	4 (6,8%)	1 (5%)
4 H	4 (6,8%)	2 (10%)
5	4 (6,8%)	1 (5%)

Tabulka 5 - Rozdělení schválených žádostí a případových studií podle sídla vedoucího partnera

Sídlo vedoucího partnera	Počet schválených žádostí pro Akci 1	Počet případových studií
Hlavní město Praha	26 (44,1%)	7 (35%)
Plzeňský kraj	1 (1,7%)	1 (5%)
Ústecký kraj	8 (13,6%)	2 (10%)
Moravskoslezský kraj	8 (13,6%)	5 (25%)
Olomoucký kraj	2 (3,4%)	2 (10%)
Jihomoravský kraj	7 (11,9%)	3 (15%)
Liberecký kraj	3 (5,1%)	0 (0%)
Pardubický	1 (1,7%)	0 (0%)
Jihočeský kraj	1 (1,7%)	0 (0%)
Středočeský kraj	1 (1,7%)	0 (0%)
Zlínský kraj	1 (1,7%)	0 (0%)

Je nutno zde zdůraznit, že při prvním kontaktu v rámci Fáze 1 některá rozvojová partnerství vypadala zajímavěji a právě výběr případových studií neboli rozvojových partnerství dle jednotlivých kritérií neodpovídal obecné klasifikaci v celonárodním měřítku.

Fáze 2

Tato fáze měla za cíl doplnit údaje získané v rámci fáze 1 pomocí intenzivnější terénní práce. Zahrnovala následujíc úkol:

Přímý pohovor s 20ti vybranými případovými studiemi (byly uskutečněny pohovory s manažery projektu, národními partnery) a ostatními klíčovými subjekty za účelem upřesnění údajů identifikovaných otázek a prozkoumání klíčových faktorů úspěchu a potenciálních příkladů dobré praxe.

Fáze 3

Tato fáze zahrnovala doplňující terénní práce ve vztahu k případovým studiím, ale také terénní práce s ostatními rozvojovými partnerstvími za účelem potvrzení výsledků šetření v rámci případových studií.

Datové zdroje

Datové zdroje pro evaluační projekt jsou závislé na cílech projektu, požadavcích zadání, evaluačních otázkách a ostatních požadavcích. Tyto konkrétní požadavky určily typy datových zdrojů. Aby bylo vyhověno cílům projektu a požadavkům zadání byla potřebná jistá skupina informací ve vztahu k následujícím požadavkům:

a) Hodnocení vhodnosti a relevance zvolených strategií,
b) Hodnocení řídícího, implementačního a monitorovacího systému,
c) Hodnocení průběhu Akce 1 – vytváření rozvojových partnerství a mezinárodní spolupráce.

Proto byly zvoleny tyto základní skupiny zdrojů:

- Vládní dokumenty, dokumenty EU, dokumenty poradních orgánů vlády, dokumenty vytvořené řídícím orgánem (dále ŘO) a národní podpůrnou strukturou (dále NPS) a některými rozvojovými partnerství (dále RP).
- Monitorovací údaje z technické a finanční monitorovací zprávy a statistika z ECDB (EQUAL Common Database).
- Telefonické dotazování příjemců, zejména vedoucího partnera a partnerů jednotlivých RP včetně dotazníkového šetření.
- Přímý pohovor s 20ti případovými studiemi rozdělenými podle tématik a geografického umístění v rámci ČR včetně pracovníků ŘO.
- Doplňkové dotazování a šetření.

2. Zhodnocení vhodnosti a relevance zvolených strategií

Zhodnocení bylo provedeno na základě realizace následujících dílčích úkolů:

- Aktualizace socio-ekonomického kontextu,
- Posouzení situace na trhu práce České republiky,
- Posouzení míry zpracování podnětů a změn ex-ante evaluace CIP EQUAL.
- Posouzení účasti rozvojového partnerství k jednotlivým prioritám CIPu,
- Posouzení porozumění a interpretace programu,
- Posouzení selekce žádosti ve vztahu alokovaných finančních prostředků.

2.1 Aktualizace socio-ekonomických trendů[1]

Podle sdělení Českého statistického úřadu měla Česká republika k 30. červnu 2005 10 235 365 obyvatel. V prvním polovině roku 2005 byl zaznamenán růst populace o 14,8 tis., zatímco během prvního pololetí obyvatel naopak ubylo, a to o 4,5 tis. Hlavním důvodem růstu byla zahraniční migrace (kladné saldo 18,4 tis. osob v 1. pololetí 2005 oproti 0,8 tis. v 1. pololetí 2004) a nižší přirozený úbytek (rozdíl živě narozených dětí a zemřelých osob celkem).

Příznivý vývoj byl zaregistrován na trhu práce díky růstu výkonnosti základních odvětví. V 1. pololetí 2005 došlo k meziročnímu růstu zaměstnanosti a poklesu nezaměstnanosti. Nesoulad mezi nabídkou práce a poptávkou po práci se mírně snížil. Zůstává však vážný problém vysoké míry dlouhodobé nezaměstnanosti.

Strukturální změny v postavení zaměstnaných osob

Podle výběrových šetření pracovních sil, počet zaměstnaných osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním v 1. pololetí 2005 byl 4 727,6 tisíc, z toho ve 2. čtvrtletí 4 750,7 tisíc a meziročně se jejich počet zvýšil o 0,8 %, resp. o 1,1 %, což za pololetí znamenalo zrychlení růstu o 1,9 p.b. K výrazným změnám došlo ve struktuře zaměstnaných osob podle jejich postavení. V 1. pololetí se počet zaměstnanců 3 935,5 tisíc meziročně zvýšil o 1,8 % a počet podnikatelů celkem 732,6 tisíc byl nižší o 4,7 %. Z velké části jde o přesun v postavení zaměstnaných osob. Z jednotlivých sektorů se nejvíce zvýšil počet zaměstnaných osob v sektoru sekundárním (o 1,7 %); v terciárním sektoru, kde je již zaměstnáno 56,5 % pracovníků, vzrostl počet osob o 0,7 %, z toho ve 2. čtvrtletí o 1,1 %. Pololetní míra zaměstnanosti (osoby ve věku 15 let a starší) 54,35 % byla meziročně vyšší o 0,25 p.b.

[1] Zdroj: Údaje z Českého statistického úřadu.

Pokles celkové míry nezaměstnanosti

Nezaměstnaných osob 415,6 tisíc v 1. pololetí 2005, z toho 402,1 tisíc ve 2. čtvrtletí bylo meziročně méně o 3,7 %, resp. o 4,1 %. Mezi nezaměstnanými osobami převládají ženy, avšak jejich počet se snížil, i když méně než u mužů. Nepříznivě se vyvíjela dlouhodobá nezaměstnanost; počet osob nezaměstnaných jeden rok a déle dosáhl 54,0 % ze všech nezaměstnaných a meziročně se zvýšil o 0,6 %. Obecná míra nezaměstnanosti podle ILO (věková skupina 15 let a starší) 8,10 % v průměru za 1. pololetí 2005 byla meziročně nižší o 0,35 p.b.

Míra ekonomické neaktivity poklesla o 0,1 p.b. na 40,8 %. Potenciální rezerva pracovních sil 287,9 tisíc v 1. pololetí 2005, z toho 283,2 tisíc ve 2. čtvrtletí, se meziročně snížila o 0,9 %, resp. o 2,2 %. Značný počet těchto osob (100,8 tisíc) je ve věkové skupině do 24 let, což většinou představuje studenty a učně, kteří se zajímají o práci.

Makroekonomická predikce Ministerstva financí ČR v oblasti zaměstnanosti a nezaměstnanosti prezentuje tabulka 6.

Tabulka 6 - Roční zaměstnanost a nezaměstnanost

Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:		**2004**	**Predikce**		**Výhled 2007**
			2005	**2006**	
Zaměstnanost	*průměr v tis.osob*	**4707**	**4748**	**4786**	**4810**
	předch.r.=100	99,4	100,9	100,8	100,5
- zaměstnanci	*průměr v tis.osob*	**3914**	**3979**	**4010**	**4024**
	předch.r.=100	99,8	101,7	100,8	100,3
- podnikatelé	*průměr v tis.osob*	**792**	**769**	**776**	**786**
	předch.r.=100	97,6	97,1	100,9	101,4
Makroekonomická produktivita práce	*předch.r.=100*	**105**	**103,8**	**103,6**	**103,6**
Nezaměstnanost	*průměr v tis.osob*	**426**	**405**	**383**	**367**
Míra nezaměstnanosti	*průměr v %*	**8,3**	**7,9**	**7,4**	**7,1**
Pracovní síla	*průměr v tis.osob*	**5133**	**5154**	**5169**	**5178**
	předch.r.=100	100	100,4	100,3	100,2
Počet obyvatel ve věku 15 - 64 let	*průměr v tis.osob*	**7247**	**7265**	**7278**	**7290**
	předch.r.=100	100	100,3	100,2	100,2
Míra zaměstnanosti	*průměr v %*	**64,9**	**65,4**	**65,8**	**66**
Míra participace	*průměr v %*	**70,8**	**70,9**	**71**	**71**
Registrovaná nezaměstnanost - MPSV:		**2004**	**Predikce**		**Výhled 2007**
			2005	**2006**	
Počet nezaměstnaných	*průměr v tis.osob*	**537**	**513**	**485**	**466**
	koncem r. v tis.osob	**542**	**510**	**486**	**472**
Míra nezaměstnanosti	*průměr v %*	**10,2**	**9,8**	**9,2**	**8,8**
	koncem r. v %	**10,3**	**9,7**	**9,2**	**8,9**

Zdroj: Makroekonomická predikce Ministerstva financí ČR

2.2 Posouzení situace na trhu práce České republiky[2]

Vývoj na trhu práce reflektuje pokračující ekonomický růst a v globálních ukazatelích lze jeho vývoj považovat za pozitivní. Počet zaměstnaných osob roste, ubývá nezaměstnaných a pracovní síla i ekonomická aktivita roste. Přírůstek ekonomicky neaktivních osob v zásadě odpovídá demografickému vývoji a snaze zvyšovat vzdělanost.

Růst zaměstnanosti je důsledkem příznivé pozice v ekonomickém cyklu, úprav legislativy, aktivní podpory zaměstnanosti a přímých i navazujících dopadů přímých zahraničních investic. Proti srovnatelnému období roku 2004 došlo v 1. pololetí 2005 nejen k obrácení trendu, ale i skladbě zaměstnanosti. Celkový počet zaměstnanců vzrostl, naopak počet podnikatelů nadále klesal.

I při tomto vývoji je podíl počtu podnikatelů v ČR podle údajů Eurostatu ve srovnatelné struktuře ekonomiky výrazně nad běžnou evropskou úrovní. K nárůstu zaměstnaneckého segmentu došlo zejména díky ekonomickému růstu, který umožňoval podnikům intenzivnější tvorbu zaměstnaneckých míst, z nichž část obsadily osoby dříve formálně pracující na vlastní účet. Vliv na toto má i nová úprava zákona o zaměstnanosti (zejména postihy zaměstnavatelů za pokračování ve "švarcsystému" a opakované zaměstnávání na dobu určitou) a zavedení minimálního základu daně spolu s úpravami v platbě sociálního a zdravotního pojištění. Zaměstnanost v 1. pololetí 2005 vzrostla nejvýrazněji v sekundárním sektoru (nejvíce ve stavebnictví a zpracovatelském průmyslu), z terciárního sektoru byl nejvyšší přírůstek ve školství.

Zvýšení míry ekonomické aktivity bylo ovlivněno zejména prodlužováním věku odchodu do starobního důchodu a intenzivní snahou starších pracovníků o udržení pracovní aktivity v podmínkách příznivých růstu zaměstnanosti.

V letech 2006 i 2007 dle prognózy Ministerstva financí ČR lze očekávat vzhledem k růstové fázi ekonomiky i trvajícím různým formám aktivní podpory tvorby pracovních míst pokračující růst zaměstnanosti o 0,9 % a 0,8 % (proti 0,4 % v obou letech).

Nezaměstnanost

Pokračující snižování počtu nezaměstnaných má převážně cyklický charakter. Nelze však pominout ani výsledky programů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), zaměřené převážně na problémové oblasti a skupiny osob.

Zastavil se růst počtu dlouhodobě nezaměstnaných, jejich podíl na celkové nezaměstnanosti roste. Rizikem v tomto segmentu je zejména nárůst dlouhodobě nezaměstnaných mužů v nízkých věkových kategoriích.

[2] Zdroj: Ministerstvo financí ČR.

Očekává se, že počet nezaměstnaných bude v roce 2006 dále se sezónními výkyvy mírně klesat. Efekty ekonomického růstu a APZ by měly převažovat nad strukturálními problémy trhu práce. Regionální rozdíly v míře nezaměstnanosti budou přetrvávat zejména díky nižší adaptabilitě a kvalifikačnímu nesouladu v nabídce a poptávce po pracovní síle v problémových regionech. V roce 2006 vzhledem k uvedeným faktorům lze předpokládat mírný pokles průměrné míry nezaměstnanosti na 9,2 % (predikce Ministerstva financí ČR).

2.3 Posouzení míry zpracování podnětů a změn ex-ante evaluace CIP EQUAL

Dle přílohy č. 9 Programového dodatku Programu Iniciativy Společenství EQUAL je evidentní, že existovala velmi dobrá spolupráce mezi ex-ante hodnotiteli a zpracovatelským týmem programového dokumentu. Navržené úpravy byly v drtivé většině akceptovány a do konečné podoby textu programového dokumentu zpracovány. Dále zpracovatelský tým akceptoval základní verze indikátorů navržených ex-ante hodnotiteli. Doporučení týmu ex-ante hodnotitelů, které nebylo zahrnuto do programového dokumentu, je následující:

Změnit poměr spolufinancování projektu z 73%/27% na 50%/50%. Programový dokument, který navrhuje 73%/27% byl schválen Evropskou komisí.

Programový dodatek prošel několika úpravami.

PD CIP EQUAL

Tento dokument byl zpracován v souladu s požadavky uvedenými v článku 18(3) Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 a tato verze byla předložena k projednání na prvním zasedání Monitorovacího výboru CIP EQUAL dne 28. června 2004, přičemž po drobných úpravách vzešlých z diskuse členů MV CIP EQUAL byla jako verze 1.1 PD CIP EQUAL monitorovacím výborem schválena. Po schválení PD CIP EQUAL byl tento zaslán v souladu s požadavky čl. 15 (6) nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 Evropské komisi dne 9. 7. 2004.

Verze 1.2 PD CIP EQUAL

Tento dokument byl vytvořen na základě podnětu ze strany Ministerstva vnitra k doplnění popisu tématické oblasti č. 9 – Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce o informace týkající se přístupu české národní politiky k problematice podpory žadatelů o azyl. Do verze 1.2 PD byla oproti verzi 1.1 dodána příloha č. 4 – Doplnění popisu tématické oblasti č. 9 – Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce. Dle dohody z prvního zasedání MV CIP EQUAL byl text přílohy č. 4, vypracovaný společně zástupci Ministerstva vnitra a věcně příslušného odboru MPSV (odb. 73 MPSV – odbor migrace a integrace cizinců) a v souladu s prioritami azylové politiky ČR, zaslán členům MV ke schválení korespondenční procedurou per rollam. Schválena pak byla ke

dni 30. 8. 2004. Poté byl PD odeslán na vědomí rovněž EK a to dne 11. 10. 2004.

Verze 1.3 PD CIP EQUAL

Tento dokument obsahuje pak další změnu PD CIP EQUAL, kterou je úprava finančního plánu z důvodu realokace prostředků mezi některými Opatřeními CIP EQUAL, protože v rámci výzvy k předkládání žádostí o grant pro Akci 1 druhého kola nebyly předloženy žádné dostatečně kvalitní projekty, a proto by nemohla být alokace na dané Opatření využita. Dále verze 1.3 PD obsahuje drobnou formulační změnu v příloze č. 4 - Doplnění popisu tématické oblasti č. 9 – Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce. Také v části 3.1.2 PD došlo k úpravě, kdy požadavky na přípravu TCA jsou oproti původní verzi příjemcům sděleny až formou přílohy k rozhodnutí o dotaci. Další změna se týkala určení osob vystavujících jednotlivá rozhodnutí o dotaci – zde již tato rozhodnutí nebudou spolupodepisována zástupcem odboru 62 MPSV - odbor ekonomický (správce rozpočtu), ale jen zástupcem ŘO. Změnil se také popis zálohových plateb, což odpovídá novele rozpočtových pravidel ČR. Verze 1.3 PD CIP EQUAL byla schválená hlasovací procedurou na druhém zasedání MV CIP EQUAL dne 9. 12. 2004

2.4 Posouzení účasti rozvojového partnerství k jednotlivým prioritám CIPu

"Zlepšování zaměstnanosti – Priorita 1“ byla nejoblíbenější priorita mezi potencionálními žadateli. Ze 130 žádostí na finanční podporu jich byla podána více než jedna třetina právě v rámci této priority. I když bylo v důsledku finanční alokace schváleno pro finanční podporu nakonec jen 15 žádostí, přesto jich 36 bylo vyhodnoceno pozitivně.

Další pro žadatele atraktivní byla "Podpora adaptability – Priorita 3". Sešlo se zde 36 žádostí, z toho 13 bylo schváleno a hodnotiteli pozitivně vyhodnoceno bylo 19.

Oblíbenou prioritou byl také "Rozvoj podnikání – Priorita 2“ s 24mi žádostmi. Všechny žádosti, které byly externími hodnotiteli pozitivně vyhodnoceny, byly schváleny.

"Rovné příležitosti mužů a žen – Priorita 4" byla oblast, kde bylo podáno 13 žádostí, z nichž 10 bylo hodnoceno pozitivně a schváleno pak bylo 8 z nich.

"Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce – Priorita 5" byla oblast, kde bylo podáno 10 žádostí, z nichž 6 bylo hodnoceno pozitivně a schváleny pak byly 4 z nich.

Nízký počet žádostí v rámci priorit 4 a 5 je pochopitelný. Je to v důsledku za prvé nízké finanční alokace a za druhé jde o speciální problematiku, kterou se zabývá pouze malý počet organizací. Překvapující není ani velký zájem žadatelů o Prioritu 1, protože se jedná o klíčový problém v ČR, jak dokládají

různé statistiky. Tvůrci programů však kladli při rozdělování finančních prostředků větší důraz na priority 2 a 3. V důsledku toho nedostala v rámci Priority 1 každá druhá pozitivně hodnocená žádost finanční podporu, i když v rámci Priority 2 ji obdržela každá z pozitivně hodnocených.

2.5 Posouzení porozumění a interpretace programu

Údaje o porozumění a interpretaci programu nejsou prozatím k dispozici. Každá žádost však byla posouzena z hlediska naplnění principů EQUAL pracovníky Národní podpůrné struktury a řídícím orgánem. Výsledek tohoto hodnocení byl součástí celkového hodnocení a byl tedy takto promítnut do procesu výběru žádosti. Lze proto konstatovat, že úspěšní žadatelé popsali žádosti tak, aby hodnotitelé byli přesvědčeni o jejich porozumění a interpretaci programu.

Během telefonického a osobního pohovoru bylo zjištěno několik zajímavých skutečností:

1. Většina rozvojových partnerství v rámci Akce 1 ani neuvažovala o zapojení cílových skupin do řízení projektu nebo do procesu zpracování Smlouvy o rozvojovém partnerství či smlouvy o mezinárodní spolupráci. Tento přístup naznačuje, že rozvojová partnerství asi nepochopila význam principu „společného rozhodování“ neboli „empowerment“ nebo neumějí princip realizovat v praxi. V rámci Akce 2 a 3 bude nutno monitorovat naplnění tohoto principu ze strany rozvojových partnerství.

2. I když rozvojová partnerství se vyvíjí dle názorů zástupců dobrým způsobem, lze pozorovat existenci centralizovaného i decentralizovaného modelu. Mnoho času bylo věnováno pro stabilizaci partnerství, zejména prostřednictvím série setkání pro nalezení struktury řízení a rozdělení úloh jednotlivým partnerským organizacím. V případě velkého rozvojového partnerství je snaha najít určitou rovnováhu mezi zadanými úkoly ve vztahu k velikosti partnerské organizace a jejich odbornému a finančnímu zázemí. Byli zaregistrované případy (4 z 20ti), kde partneři utlumili své činnosti díky opoždění průběžných plateb. Platí, že vedoucí organizace rozvojového partnerství nesl největší tíhu v rámci Akce 1.

3. V rámci Akce 1 by se partnerství měla připravit na „Mainstreaming“. Většina rozvojových partnerství (10 z 20ti) nemají jasnou představu, jak by mohla realizovat principy mainstreamingu pro integraci a začlenění nových myšlenek a přístupů do politiky a zavedené praxe. V rámci Akce 1 některá rozvojová partnerství v době pohovorů ani neměla webové stránky nebo brožury nebo se nezapojila s cílovými skupinami a tvůrci politik. Bude nutno, aby naplnění tohoto principu bylo monitorováno v rámci Akce2 a 3.

4. I když z údajů ECDB (údaje poskytované rozvojovými partnerstvími v době odevzdání žádostí) vyplývá, že 99,1 % schválených žádostí zdůrazňuje procesně orientované inovace, 81,6 % klade důraz na cíl a 79,6 % na kontext. Pohovory ukazují, že zde rozvojová partnerství nemají moc jasno. Zdá se nám, že kontextově orientovaných inovací bude mnohem méně než se prezentuje v ECDB a inovace projektů se soustředí na procesně orientované inovace.

2.6 Posouzení selekce žádosti ve vztahu alokovaných finančních prostředků

Původní finanční alokace je uvedena v tabulce 2 (podkapitola 1.3.2). Z ní je vidět, že přestože CIP EQUAL poskytuje přibližně 94,5 % celkových prostředků z ESF do regionů Cíle 1 a přibližně 5,5 % celkových prostředků z ESF do Cíle 3 (viz stránka 174 Programového dokumentu), činí celkové poskytované veřejné prostředky (prostředky ESF a Národní veřejné účasti) 84,64 % pro Cíl 1 a 7,36 % pro Cíl 3. CIP EQUAL neuvažoval o regionálním alokování prostředků, přestože je míra a charakteristika nezaměstnanosti poněkud odlišná (viz stránka 23 Programového dokumentu). Z tabulky 2 je také patrné, že v rámci Opatření 1.4, 2.2, 3.4 a 4.2 (všechna určená pro Cíl 3) nebyl vybrán ani jeden projekt.

Princip alokace veřejných prostředků, zejména váha kladená na priority a naopak opomíjení regionální charakteristiky ?????, přímo ovlivňuje selekci žádostí. V procesu výběru také nemohl řídící orgán ovlivnit úpravy rozpočtu u jednotlivých vybraných projektů a tak u některých opatření zůstaly nevyčerpané prostředky, zatímco u jiných přesahují požadované částky plánovanou alokaci. Aktuální stav požadavků a prostředků k dispozici uvádí tabulka 7.

Tabulka 7 – Aktuální stav požadavků a prostředků k dispozici

Tématické opatření	Původní rozpočet	Nový rozpočet			K dispozici
	Požadovaná částka celkem	Požadovaná částka AKCE 1	Požadovaná částka Akce 2 a 3	Požadovaná částka celkem	
Priorita 1	**355 956 464,00**	**10 664 920,00**	**299 369 891,00**	**310 034 811,00**	**313 533 752,00**
1.1	247 765 050,00	7 547 504,00	217 970 502,00	225 518 006,00	225 744 170,00
1.2	31 322 418,00	1 661 342,00	23 233 500,00	24 894 842,00	19 630 068,00
1.3	76 868 996,00	1 456 074,00	58 165 889,00	59 621 963,00	62 706 738,00
Priorita 2	**518 159 208,00**	**15 570 380,50**	**326 671 740,00**	**342 242 120,50**	**381 693 266,00**
2.1	184 496 945,00	7 878 457,00	144 516 735,00	152 395 192,00	175 578 885,00
2.3	323 689 016,00	7 208 153,50	173 713 053,00	180 921 206,50	175 578 885,00
2.4	9 973 247,00	483 770,00	8 441 952,00	8 925 722,00	15 267 748,00
Priorita 3	**384 160 251,00**	**15 552 486,50**	**317 752 746,00**	**333 305 232,50**	**354 429 510,00**
3.1	203 413 049,00	7 719 693,50	178 781 092,00	186 500 785,50	175 578 916,00
3.2	35 072 600,00	490 600,00	26 948 000,00	27 438 600,00	15 267 748,00
3.3	145 674 602,00	7 342 193,00	112 023 654,00	119 365 847,00	150 496 196,00
Priorita 4	183 965 024,34	**4 821 325,00**	**123 207 047,00**	**128 028 372,00**	**136 319 028,00**
4.1	91 589 728,34	2 598 140,00	56 574 180,00	59 172 320,00	62 706 738,00
4.3	82 588 905,00	1 624 540,00	58 846 298,00	60 470 838,00	62 706 738,00
4.4	9 786 391,00	598 645,00	7 786 569,00	8 385 214,00	5 452 776,00
Priorita 5	**116 213 565,00**	**4 952 595,00**	**63 018 065,00**	**67 970 660,00**	**68 159 514,00**
5.1	110 886 365,00	4 262 395,00	58 381 065,00	62 643 460,00	62 706 738,00
5.2	5 327 200,00	690 200,00	4 637 000,00	5 327 200,00	5 452 776,00
celkem	**1 558 454 512,34**	**51 561 707,00**	**1 130 019 489,00**	**1 181 581 196,00**	**1 254 135 070,00**

Závěrem lze konstatovat, že alokace prostředků vyčleněných na Prioritu 1 byla s ohledem na rozsah problematiky nízká. Původní alokace na Prioritu 2 a 3 byla poněkud vyšší a ne dost odůvodněná. Srovnáme-li míru nezaměstnanosti v regionech Cíle 1 a celkové veřejné prostředky určené pro Cíl 3 ve vztahu k míře nezaměstnanosti a k HDP této oblasti, pak jsou veřejné prostředky alokované pro Cíl 3 poněkud vysoké. Je také potřeba brát v potaz, že vedoucí partnerské organizace několika projektů zaměřených na oblast Cíle 1 sídlí v oblasti Cíle 3, zatímco opačně takřka nikdy. O toto konstatování se lze opírat na základě tabulky 5 uvedené v podkapitole 1.4 – Metodologie evaluace, ktera dokumentuje, že u 26ti schválených projektů má vedoucí partnerská organizace sídlo v Praze. Z hlediska charakteristiky projektu mnozí z nich odevzdali nadregionální projekt, který je zas zřejmý z povahy některých těchto organizací, které mají celostátní působnost (celostátní NNO nebo státní organizace). Na druhé straně pozorujeme, že v některém kraji vůbec nevznikla iniciativa převzít vedoucí role v projektu v rámci programu EQUAL.

3. Hodnocení řídícího implementačního a monitorovacího systému

Hodnocení řídícího a implementační a monitorovacího systému bylo provedeno na třech úrovních:

- Úroveň řídícího orgánu,
- Úroveň rozvojového partnerství,
- Úroveň mezinárodní spolupráce.

3.1 Hodnocení na úrovni řídícího orgánu

Základním účelem tohoto hodnocení bylo přezkoumání a prověření účinnosti a spolehlivosti řízení programu a identifikování významných rozdílů a odchylek.

3.1.1 Typy organizací zapojených do řízení CIP EQUAL

Program Iniciativy Společenství EQUAL má svou implementační strukturu ustanovenou v souladu s Nařízením Rady (ES) č. 1260/1999 a Nařízením EK č. 438/2001. Implementační struktura je tvořena následujícími organizacemi:

- Řídící orgán
- Platební orgán
- Platební jednotka
- Konečný příjemce

Řídící orgán

Řídícím orgánem je MPSV ČR v souladu s § 9 zákona č. 2/1969 a dále usnesením vlády ČR č. 678 ze dne 9. července 2003. Ministerstvo práce a sociálních věcí pověřilo v rámci své organizační struktury plněním všech povinností řídícího orgánu Odbor pro řízení pomoci z ESF.

Platební orgán

Platebním orgánem je MF ČR v souladu s usnesením vlády ČR č. 102/2002. Ministr financí pověřil v rámci organizační struktury ministerstva plněním všech povinností platebního orgánu Odbor Národního fondu.

Platební jednotka

Platební jednotkou je MPSV ČR. V rámci organizační struktury pověřil ministr práce a sociálních věcí vykonáváním povinností platební jednotky Odbor organizační a správní.

Konečný příjemce

Ve smyslu článku 9 Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 jsou konečnými příjemci jednotlivá rozvojová partnerství.

V rámci technické pomoci byl využit koncept "Národní podpůrná struktura". V České republice NPS je mimo organizační strukturu řídícího orgánu i státní správy. V rámci Akce 1 druhého kola Programu EQUAL tuto úlohu splnila NK EQUAL, která byla součástí NVF. Svou činnost ukončila dne 31. 10. 2005. Zbývající agendy Akce 1 byly převzaty řídícím orgánem. Společnost PriceWaterhouse Cooper, s.r.o. byla vybraná pro splnění úlohy NPS v rámci Akce 2 a Akce 3.

3.1.2 Kritéria selekce rozvojových partnerství

První výzva pro podávání žádostí o poskytnutí finančních prostředků pro Akci 1 druhé kolo byla zveřejněná dne 6.8.2004. Dodatečná výzva pro opatření 5.2. byla zveřejněná v listopadu 2004. Příjem žádostí u první výzvy byl dokončen 30.9.2004. Příjem žádostí u dodatečné výzvy byl ukončen dne 19. 11. 2004. Celkově bylo podáno 130 žádostí a z toho bylo 59 schváleno k financování.

Výsledky hodnocení dle priority a tématických oblastí prezentuje tabulka 8.

Tabulka 8 – Výsledky hodnocení žádosti dle priority a tématických oblastí

Priority/tématické oblasti/opatření	Předložené	Schválené
Priorita 1	**47**	**15**
Tématická oblast A	44	12
Opatření 1.1 - Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné v oblastech Cíle 1		
Opatření 1.2 - Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné v oblasti Cíle 3		
Tématická oblast B	3	3
Opatření 1.3 - Překonávání rasismu a xenofobie na trhu práce v oblastech Cíle 1		
Opatření 1.4 - Překonávání rasismu a xenofobie na trhu práce v oblasti Cíle 3		

Priorita 2	**24**	**19**
Tématická oblast C	12	10
Opatření 2.1 - Zlepšování podmínek a nástrojů pro rozvoj podnikání osob ze znevýhodněných skupin v oblastech cíle 1		
Opatření 2.2 - Zlepšování podmínek a nástrojů pro rozvoj podnikání osob ze znevýhodněných skupin v oblasti Cíle 3		
tématická oblast D	12	9
Opatření 2.3 - Posilování sociální ekonomiky /třetího sektoru), zejména komunitních služeb se zaměřením na zvyšování kvality pracovních míst v oblastech Cíle 1		
Opatření 2.4 - Posilování sociální ekonomiky /třetího sektoru), zejména komunitních služeb se zaměřením na zvyšování kvality pracovních míst v oblasti Cíle 3		
Priorita 3	**36**	**13**
Tématická oblast E	24	9
Opatření 3.1 - Podpora celoživotního učení a postupů umožňujících zaměstnání osob ze znevýhodněných a diskriminovaných skupin na trhu práce v oblastech Cíle 1		
Opatření 3.2 - Podpora celoživotního učení a postupů umožňujících zaměstnání osob ze znevýhodněných a diskriminovaných skupin na trhu práce v oblasti Cíle 3		
Tématická oblast F	12	4
Opatření 3.3 - Podpora adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a na využívání informačních a dalších nových technologií v oblastech Cíle 1		
Opatření 3.4 - Podpora adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a na využívání informačních a dalších nových technologií v oblasti Cíle 3		
Priorita 4	**13**	**8**
Tématická oblast G	7	4
Opatření 4.1 - Slaďování rodinného a pracovního života, rozvoj flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb v oblastech Cíle 1		
Opatření 4.2 - Slaďování rodinného a pracovního života, rozvoj flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb v oblasti Cíle 3		
tématická oblast H	6	4
Opatření 4.3 - Snižování rozdílů v uplatňování žen a mužů na trhu práce v oblastech Cíle 1		
Opatření 4.4 - Snižování rozdílů v uplatňování žen a mužů na trhu práce v oblasti Cíle 3		
Priorita 5	**10**	**4**
Tématická oblast I		
Opatření 5.1 – Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce oblastech Cíle 1		
Opatření 5.2 – Pomoc žadatelům o azyl v přístupu na trh práce oblasti Cíle 3		
Celkem	**130**	**59**

Všechny žádosti byly předloženy NK EQUAL, která má sídlo v Praze, v oblasti Cíle 3. CIP EQUAL nemá v oblasti Cíle 1 oficiální zastoupení. Po formálním hodnocení bylo k hodnocení přijato 127 žádostí.

Výběrový proces byl rozdělen do dvou etap:

- **V první etapě** bylo provedeno hodnocení zohlednění principů, způsobů implementace Iniciativy Společenství EQUAL a naplnění horizontálních témat. Toto hodnocení bylo provedeno pracovníky Národní kanceláře EQUAL a pracovníky ŘO. Celkově mohlo být dosaženo až 50 bodů.
- **V druhé etapě** byla žádost hodnocena dvěma nezávislými hodnotiteli vybranými z databáze hodnotitelů. V této etapě byla hodnocena relevance, metodika, udržitelnost, kapacita pro řízení projektu a rozpočet. Maximální skóre mohlo být 90 bodů.

Na základě celkového počtu bodů a schválené finanční alokace pro jednotlivé priority byl pak sestaven seznam úspěšných žadatelů. Ten pak byl předložen ke schválení monitorovacímu výboru, který seznam schválil k finanční podpoře.

Ze systému evaluace žádostí vyplývá, že proces byl férový a transparentní a v souladu s definovanými prioritami a alokací prostředků. Přesto existují otázky o možnosti realizace následujících kroků:

- Zapojit do hodnocení členy tématické skupiny z prvního kola.
- Pokud by to nebylo možné, pak každý projekt (jako celek) by mohl být hodnocen dvěma interními a dvěma externími hodnotiteli.

Vlivem nastaveného systému alokace nastal nakonec po výsledném výběru stav, kdy v rámci Priority 2 neexistují neúspěšní žadatelé a v Praze (oblast Cíle 3) nejsou vybrány projekty v rámci následujících opatření:

- Opatření 1. 4. – Překonávání rasismu a xenofobie na trhu práce,
- Opatření 2. 2. – Zlepšování podmínek a nástrojů pro rozvoj podnikání osob ze znevýhodněných skupin,
- Opatření 3. 4. – Podpora adaptability podniků a zaměstnanců na strukturální změny a k využívání informačních a dalších nových technologií,
- Opatření 4. 2. – Slaďování rodinného a pracovního života, rozvoj flexibilnějších a účinnějších forem organizace práce a podpůrných služeb.

Úspěšní žadatelé projevili v rámci pohovoru obecnou spokojnost se systémem selekce. Neúspěšní žadatelé požadovali detailnější přehled o důvodech vyřazení žádosti. Někteří neúspěšní žadatelé tvrdili, že budou ve svých aktivitách pokračovat a spoléhají při tom na pomoc z OP RLZ nebo ze státních dotací.

Nebylo zjištěno, zda-li sami hodnotitelé nebo jejich organizace nepředložili některé z žádostí. Není to ani důležité. I kdyby je předložili, ukazuje to spíše na sílu programu, ve kterém jsou všichni nějak zapojeni při jeho implementaci.

3.1.3 Hodnocení administrativního systému procedur a personální kapacity a související doporučení

Je výhodné rozdělit hodnocení administrativního systému procedur a personální kapacity do dvou samostatných etap:

- Etapa přípravy na Akci 1,
- Etapa realizace Akce 1.

Etapa přípravy na Akci 1

Informační kampaň druhého kola Programu EQUAL byla zahájena tiskovou konferencí ministra. Pro zvýšení informovanosti žadatelů byly použity webové stránky www.equalcr.cz nebo www.nvf.cz/equal, www.strukturalni-fondy.cz, distribuce číslovaných informací pro všechny zájemce na mail list, tiskové zprávy prostřednictvím České Tiskové Kanceláře, informační brožury (např. Příručky dobré praxe, Pokyny pro žadatele a grant pro Akci 1, Vzor žádosti o poskytnutí grantu pro Akci 1, Příručka pro žadatele o grant pro Akci 1, Metodické listy, propagační letáky, plakáty CIP EQUAL, CD-ROM ESF, propagační předměty (samolepky, záložky, vlajky, apod.), zpravodaj, konference v Praze a v Brně a semináře (7 regionálních seminářů z toho 2x v Praze, jinak v Brně, Ostravě Hradci Králové, Olomouci a Plzni). Dále byl uspořádán seminář k dodatečné výzvě v Praze. Rovněž byl uspořádán seminář ve spolupráci s Hospodářskou komorou v Českých Budějovicích.

Ukázalo se, že nejvíce dotazovaných obdrželo prvotní informaci z webových stránek, ani jeden dotázaný si nevzpomněl na televizi. Následovala účast na regionálním semináři, informace získané od pracovníků partnerských a poradenských organizací s nabídkou na zpracování projektů, e-mailové zprávy z NVF.

Na základě pohovoru se zástupci rozvojových partnerství lze konstatovat, že tato informační kampaň byla dostatečná. Dle informací získaných od zástupců rozvojových partnerství poskytovala v období přípravy NK EQUAL osobní, telefonické i e-mailové konzultace.

Lze proto učinit závěr, že administrativní systém přípravné fáze byl uspokojivý.

Etapa realizace Akce 1

Etapa realizace Akce 1 odhalila několik problémů. NK EQUAL spravovala v rámci prvního kola 20 projektů v rámci Akce 1, 10 projektů v rámci Akce 2 a 5 projektů v rámci Akce 3, a to dle pravidel Phare. V rámci hodnocení žádostí pro grant a realizaci Akce 1 musela zvládnout více projektů (130 žádostí a 59 projektů v rámci Akce 1). Není známo, v jakém rozsahu byla posílena personální kapacita kanceláře ke zvládnutí tohoto úkolu.

Na základě informací získaných od zástupců rozvojových partnerství bylo zjištěno, že se problémy vyskytly v následujících oblastech:

- pozdní proplácení záloh na Akci 1,
- opožďování schvalování finančních zpráv,
- problémy s uznatelnými náklady (uznávání výkonnostních odměn),

- problémy s dokumentací (dokumenty ve vztahu k zákonu č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, dokumentace poštovních výdajů apod.),
- smluvní nerovnováha mezi příjemci grantu a MPSV ČR (v oblasti plnění termínů ze strany poskytovatele grantu).

Tato zjištění byla konzultována s řídícím orgánem. Dále jsme obdrželi písemné informace od Národního vzdělávacího fondu v podobě připomínek ke vstupní zprávě. Z toho vyplynuly následující příčiny problémů:

- Podle NVF příčiny problémů jsou následující:
  - nebyly vytvořeny takové podmínky, aby bylo možno práci vykonávat v odpovídající kvalitě. Tyto podmínky nejsou ovšem blíže specifikovány.
  - velmi nízká kvalita finančních zpráv od rozvojových partnerství,
  - pozdní vypořádávání připomínek ze strany rozvojových partnerství,
  - potřeba mnoha vysvětlování a konzultací se zástupci rozvojových partnerství, atd.
- Podle pracovníků řídícího orgánu jsou příčinami:
  - nedostatečné počty pracovníků řídícího orgánu,
  - poměrně malé zkušenosti rozvojových partnerství s čerpáním prostředků z ESF,
  - legislativní nejasnost termínu "rozvojové partnerství",
  - systém předfinancování ze státního rozpočtu a z toho vyplývající problémy,
  - 100 % věcná kontrola a absence legislativní úpravy.

Vezmeme-li do úvahy stanoviska všech tří aktérů, pak je možno příčiny administrativních problémů spatřovat v tomto:

- Počty pracovníků řídícího orgánu a národní podpůrné struktury nebyly pro realizaci Akce 1 dostatečné. A to zejména pro zabezpečení všech aktivit v rozumném odpovídajícím čase, především v oblasti připomínkování finančních zpráv a dalších závazných dokumentů souvisejících se zálohovou a průběžnou platbou.
- Většina rozvojových partnerství nemá s programem EQUAL zkušenosti. Z pochopitelných důvodů také nemají zkušenosti s programem financování z ESF. Proto pak mají počáteční problémy s naplňováním administrativních nároků programů.
- Na základě pohovorů lze také konstatovat určitou míru nefungování oboustranné komunikace při vysvětlování příčin opoždění, což vyústilo až ke vzniku Výboru příjemců.

Akce 1 se již nebude opakovat. Program Iniciativy Společenství EQUAL se již v dalším programovém období neplánuje. Aby však probíhaly Akce 2 a 3 s menšími problémy, lze doporučit následující:

- Zvýšit počet pracovníků řídícího orgánu tak, aby byla zvládnuta Akce 2 a 3 a dokončení Akce 1.
- Sjednat se společností PriceWaterhouse Cooper, s.r.o. (NPS pro Akce 2 a 3) závazné a relativně krátké termíny vyhodnocování zpráv a dokumentů vztahujících se k proplácení oprávněných průběžných výdajů. Tyto termíny sdělit rozvojovým partnerstvím, zveřejnit na webové stránce www.equalcr.cz.
- Vytvořit u všech orgánů odpovědných za proplácení oprávněných výdajů odpovědné podmínky k urychlení plateb.
- Stanovit komunikační strategii a efektivní nástroje, které povedou k efektivní komunikaci zúčastněných stran.
- Vnímat Výbor příjemců v souladu s principem partnerství jako partnera a brát na vědomí jeho podněty.

3.1.4 Hodnocení monitorovacího systému

Adekvátní plánování monitorovacímu systému na úrovni rozvojových partnerství, které jsou závislé na průběžných platbách, je velmi důležité, protože průběžná platba se uskuteční na základě schvalování monitorovacích zpráv, a to jak technických tak i finančních. Je to oblast, která vyžaduje mnohem více času a prostředků, než si rozvojová partnerství představovala a plánovala v rámci Akce 1. Zvládnutí nároku monitorování vyžaduje alespoň jednu osobu v rámci každého partnerství. V době přípravy žádosti většina organizací neměla představu o rozsahu této práce (16 z 20ti).

Při pohovorech bylo zjištěno, že vedoucí partnerských organizací mnohdy věnovali příliš mnoho času vysvětlováním požadavků monitorování. Některá rozvojová partnerství připravovala pro partnery takzvané manuály nebo příručky či formuláře. Zkušenosti ukázaly, že největší odpovědnost přísluší vedoucím partnerům a doporučením z jejich strany je:

- Zjednodušení formuláře pro partnery,
- Periodická návštěva partnera (např. 1 za 2 měsíce),
- Ustanovení kontaktní osoby odpovědné za monitorování na úrovni vedoucí partnerské organizace nebo jiné odpovědné organizace.

V rámci Akce 1 šlo o administrativní a finanční monitorování. V rámci Akce 2 a 3 půjde i o monitorování cílových skupin (znevýhodněných osob). Půjde také o naplnění principů EQUAL. Je nutno předcházet očekávaným problémům a proto bude nutno stanovit metodiku monitorování v rámci Akce 2. V rámci Akce 1 málokteré rozvojové partnerství vytvořilo nějakou evaluační strategii. Proto bude nutné v rámci Akce 2 monitorovat, zda-li rozvojová partnerství učinila patřičné kroky (např. ustanovila externího evaluátora, interní evaluační skupinu, připravila evaluační strategii, atd.).

Monitorovací zprávy, zejména finanční a technické, tvořily jeden z nástrojů monitorování v rámci Akce 1. Dalším nástrojem bylo monitorování projektu přímo na místě. Ze studie monitorovacích zpráv vyplývá, že v tomto stádiu ŘO nekladl nějaký velký důraz na kvalitu technických zpráv přičemž byl kladen důraz na kvalitu a detaily finančních zpráv. Potřebný čas ke schvalování

monitorovacích zpráv ze strany NPS byl příliš dlouhý. To pochopitelně vedlo ke zpoždění schvalování. Na druhé straně RP se mnohokrát opozdila při vypořádání připomínek a s dodáním potřebných dokumentů. Tyto údaje jsou zaregistrovány na kontrolním seznamu (check list) složky jednotlivých RP. Bude nutno v budoucnosti, zejména v rámci Akce 2 a 3, klást velký důraz na kvalitu technických zpráv a to ve vztahu k harmonogramu, DPA a TCA. Rozvojová partnerství nemají zvláštní námitky k monitorovacím návštěvám. Někteří (5 z 20) je berou dokonce jako vhodnou příležitost konzultace.

Kvality informačního systému MONIT nebyly prozkoumány. Údaje v ECDB ukazují potřebu pravidelné aktualizace, protože registrované údaje v mnoha případech nejsou aktuální, jsou buď chybné, neúplné nebo nevyplněné. Ukázalo se, že z 59ti RP:

- u 9 RP nebyla uvedena kontaktní osoba,
- u 8 RP nebyla uvedena emailová adresa, později se ukázalo, že mezi uvedenými 51 emailovými adresami jich 16 bylo chybných,
- v rámci telefonických kontaktů a emailových adres bylo zjištěno, že v případě 4 RP došlo ke změně vedoucí organizace RP,
- v případě 8 RP došlo ke změně kontaktní osoby pro vedoucí organizace,
- v případě 6 RP došlo ke změně telefonního čísla.

Lze doporučit následující:

- Údaje ECDB je nutné opravit v co nejkratším čase. Ze strany příslušných projektových manažerů NPS musí být RP osloveno, aby přezkoumalo své i partnerské údaje a poté je zaslalo příslušnému projektovému manažerovi, který následně zorganizuje úpravu databáze.
- Zjistí-li RP chybné údaje v popisu RP na ECDB, může zaslat email na adresu: empl-qual-info@cec.eu.int s žádostí o opravu.

3.1.5 Podpora řídícího orgánu rozvojovým partnerstvím

Podporu řídícího orgánu a národní podpůrné struktury je možno rozdělit do dvou etap:

- Etapa přípravy Akce 1
- Etapa realizace Akce 1

Etapa přípravy Akce 1

Většina rozvojových partnerství byla spokojena s podporou poskytnutou během přípravné fáze Akce 1. Především šlo o informační kampaň, poskytnutí materiálů a dokumentů pro přípravu žádostí a konzultace poskytnuté potencionálním žadatelům. Stejně dobře byl hodnocen přístup pracovníků ŘO a NPS. Neúspěšní žadatelé (bylo kontaktováno 5) zastávají názor, že důvod neschválení nesmí být hledán v nízké finanční alokaci v dané prioritě, ale spíše v nízké kvalitě žádosti. V budoucnosti budou hledat možnosti financování v rámci jiných programů.

Etapa realizace Akce 1

V rámci této etapy je spokojenost s řídícím orgánem velmi nízká. Důvody už byly uvedeny v kapitole 3. 1. 3. Tato nespokojenost se projevila ze tří hlavních důvodů:

- pozdní platby zálohy
- pozdního připomínkování finančních zpráv a vydání rozhodnutí
- pozdní průběžné platby

Dalším důvodem nespokojenosti byly požadavky řídícího orgánu týkající se předložení dokladů, které jsou podle názorů RP neopodstatněné. Stanovisko řídícího orgánu je již uvedeno v kapitole 3.1.3. Velmi pozitivně lze hodnotit, že každé RP mělo v rámci NPS svého managera a finančního managera, což napomohlo vyřešit mnoho problémů. V důsledku změny instituce hrající úlohu NPS v rámci Akce 2 a 3 bude nutno vytvořit dobrý vztah mezi novou NPS a RP.

Podle dosavadních šetření mají RP pocit (15 z 20), že bude potřeba větší podpory ze strany NPS a řídícího orgánu k dokončení Akce 1 a implementace Akce 2 a 3. Hlavní identifikované oblasti jsou:

- Podpora pro tvorbu dokonalých finančních zpráv
- Urychlení procesu průběžných plateb
- Podpora při evaluace a monitoringu
- Podpora při naplnění principů EQUAL
- Podpora při tvorbě metodiky a strategie
- Pochopení problémů rozvojových partnerství, především u organizací se slabým finančním a odborným zázemím.

Dokumenty a materiály jsou obecně velmi dobře hodnoceny. Ukázalo se ovšem, že mnohdy nejsou zástupci rozvojových partnerství s důležitými detaily obsaženými v těchto dokumentech dobře seznámeni. Webové stránky programu EQUAL jsou vnímány jako dobré, chybí na nich zřejmě diskusní fórum. Z důvodu vzniku Výboru příjemců by bylo možné uvažovat o vytvoření tohoto fóra, tak aby rozvojové partnerství, řídící orgán a národní podpůrná struktura měla prostor pro diskusi o problémech či příkladech dobrých praxí při implementaci programů.

3.1.6 Hlavní problémy implementace z úrovně řídícího orgánu

Hlavní problémy implementace z úrovně řídícího orgánu lze shrnout následovně:

- Malá personální kapacita řídícího orgánu
- Nutnost 100% věcné kontroly
- Nejasnost terminologie
- Nízká kvalita finančních zpráv a souvisejících podkladů
- Nízká kvalita návrhu smlouvy o rozvojovém partnerství
- Pozdní vypořádání připomínek ze strany rozvojových partnerství
- Malé zkušenosti mnoha konečných příjemců v oblasti administrace projektu
- Absence příslušné legislativní úpravy potřebné ve vztahu realizace EQUAL

3.2 Hodnocení na úrovni rozvojového partnerství

3.2.1 Typ partnerů a jejich rozložení

Lze pozorovat velmi široké spektrum organizací zapojených do českých rozvojových partnerství. Vezmeme-li povahu jednotlivých organizací, převažuje neziskový sektor (veřejné správy, občanská sdružení/OPS, školy, apod.). 18,6% organizací se zabývá výhradně znevýhodněnými osobami. Velmi málo jsou zastoupeny univerzitní/výzkumné organizace, organizace sociálních služeb,odborový svaz a finanční instituce. Poměrně velké zastoupení mají podnikatelské subjekty. Analýza je prezentována v tabulce 9.

Tabulka 9 – Typy organizací zapojených do RP (Česká republika a EU) a jejich procentuální účast

Oblasti, ze kterých pochází partneři rozvojových partnerství podle CIP	ČR	EU
veřejná správa (národní, regionální, lokální)	21,2	23,9
vzdělávací / školící organizace	17,0	15,9
podnikatelský subjekt	22,1	14,8
organizace poskytující podporu znevýhodněným skupinám	18,6	13,6
organizace v oblasti zaměstnaneckých služeb	5,4	5,9
univerzitní / výzkumné organizace	0,5	5,6
sociální služby	0,2	4,4
podnikání v oblasti sociální ekonomiky	2,8	4,4
zaměstnavatelská organizace	2,3	4,3
odborový svaz	1,4	3,9
komory a svazy / hospodářské / živnostenské / průmyslové	8,5	2,3
finanční instituce	0,0	0,9
konsorcium vzniklé za účelem řízení RP	0,0	0,1
celkem	**100**	**100**

Regionální umístění projektu ukazuje tabulka 10.

Tabulka 10 – Regionální umístění projektu

Sídlo vedoucího partnera	Počet schválených žádostí pro Akci 1
Hlavní město Praha	26 (44,1%)
Plzeňský kraj	1 (1,7%)
Ústecký kraj	8 (13,6%)
Moravskoslezský kraj	8 (13,6%)
Olomoucký kraj	2 (3,4%)
Jihomoravský kraj	7 (11,9%)
Liberecký kraj	3 (5,1%)
Pardubický	1 (1,7%)
Jihočeský kraj	1 (1,7%)
Středočeský kraj	1 (1,7%)
Zlínský kraj	1 (1,7%)

Téměř 40 % předkladatelů sídlí ve velké obci (20 000 až 100 000 obyvatel), 32 % v obci nad 100 000 obyvatel, 11 % v obci střední velikosti (5 000 až 20

000 obyvatel), 18 % v malých obcích (do 5 000 obyvatel). Z toho je patrno, že většina předkladatelů je koncentrována v hlavním městě Praha, v krajských městech nebo do statutárních měst. Schází zapojení venkovských organizací a to je důležité, neboť značná část obyvatelů oblasti Cíle 1 žije na venkově nebo v obcích střední velikosti.

Z geografického hlediska je pouze jedno české rozvojové partnerství umístěno v městské oblasti a 5 rozvojových partnerství je klasifikováno jako ostatní (zdroj ECDB). Dle výběru partnera lze konstatovat, že 24 projektů má partnera ze stejného regionu, zejména z kraje a 35 projektů má partnera z druhého nebo více regionů. Dá se proto předpokládat, že nadregionální projekty budou mít jistou převahu v rámci tohoto kola programu EQUAL, což kromě jiného také potvrzuje počet projektů předložených předkladateli se sídlem v Praze.

Lokalizace projektu, zejména sídlo předkladatele, má dopad na volbu sektoru. Telefonické dotazy k této otázce nepřinesly věrohodné výsledky, proto uvádíme statistiky z ECDB. Výsledky jsou následující:

- sektor zemědělství – 0 rozvojových partnerství
- sektor průmyslu – 1 rozvojové partnerství
- sektor služeb – 16 rozvojových partnerství
- sektor specifické diskriminace a problému nerovnosti – 30 rozvojových partnerství

V českých poměrech jsou tedy rozvojová partnerství rozdělena takto:

- 20 % z hlediska geografického
- 80 % z hlediska sektoru

V evropském poměru je cca 55 % rozvojových partnerství rozděleno z geografického hlediska a 45 % rozvojových partnerství ze sektorového hlediska.

V případě členů Vysegradské čtyřky, je tento trend podobný jako v ČR. Ovšem v sousedním Německu a Rakousku je trend rozdělení rozvojových partnerství mnohem silnější z geografického hlediska (71 % a 62 %).

Počet partnerů

Dle získaných údajů z pohovorů, lze české rozvojové partnerství rozdělit podle počtu následovně:

- 2 až 5 partnerů – 20 % rozvojových partnerství
- 6 až 10 partnerů – 35 % rozvojových partnerství
- 11 až 15 partnerů – 18 % rozvojových partnerství
- 16 až 20 partnerů – 14 % rozvojových partnerství
- více než 20 partnerů – 4 % rozvojových partnerství.

Celkový počet partnerů všech českých rozvojových partnerství je podle ECDB 458, přičemž průměrný počet partnerů na rozvojovém partnerství je 8,1.

Potenciální partneři

Ve všech žádostech byla zmíněna nutnost potencionálních partnerů. Tato potřeba vznikla z důvodu neuzavření partnerské smlouvy v době podání žádosti. 2/3 předkladatelů uvažovalo o více než 3 partnerech,1/4 uvažovala mezi dvěmi až třemi partnery, kdežto jen 7 % přemýšlelo o jednom partnerovi. V 65 % případů byla účast těchto partnerů předem konzultována, v 31% případů byla konzultována částečně a jen ve 4 % případů nebyla konzultována.

3.2.2 Hodnocení procesu přípravy žádosti na Akci 1

Byly položeny dotazy zástupcům RP, aby hodnotili žádosti na Akci 1. ECDB pochopitelně poskytuje statistiky, avšak z hlediska neúplnosti a chybějících údajů českých rozvojových partnerství bylo nutno údaje prověřit. Výsledky jsou získány pouze na základě pohovorů s kontaktovanými RP.

3.2.2.1 Téma žádosti

V rámci telefonického dotazování a e-mailové korespondence nebylo možné kontaktovat ani jednoho příjemce v rámci priority 5 – Žadatelé o azyl. Distribuce schválených žádostí podle priorit prezentuje tabulka 11.

Tabulka 11 – Rozložení schválených projektů podle témat

Téma	Počet schválených žádostí pro Akci 1
1 A	12 (20,4%)
1 B	3 (5,1%)
2 A	0 (0%)
2 B	0 (0%)
2 C	10 (16,9%)
2 D	9 (15,3%)
3 E	10 (16,9%)
3 F	4 (6,8%)
4 G	4 (6,8%)
4 H	4 (6,8%)
5	4 (6,8%)

3.2.2.2 Zkušenosti z prvního kola EQUAL

Dle očekávání potvrdil pouze malý počet zástupců organizací (9 z 33) účast na prvním kole EQUAL. Dva z nich byli předkladateli a realizátory a 7 z nich participovalo jako partnerské organizace. 2/3 dotázaných nemělo zkušenost z prvního kola EQUAL.

Polovina dotázaných, kteří se zúčastnili prvního kola EQUAL, zůstala věrná tématům prvního kola a druhá polovina své téma v druhém kole změnila.

3.2.2.3 Důvody odevzdání žádostí

Zástupci RP byli dotázání na hlavní důvody podání žádosti. Z odpovědí vyplývá, že soulad programu s posláním organizace byl ve 22 případech jeden z hlavních důvodů podání žádosti. Potřeba získání finančních prostředků je důvodem v 8 případech. Ostatní důvody, které byly vyjmenovány jsou sice důležité, ale nijak neovlivňují původní záměr úspěšného předkladatele. Nikdo nereflektoval důvody, jakými jsou např. získání nových zkušeností, časem limitovaná výzva aj. Tabulka 12 prezentuje výsledky šetření.

Tabulka 12 - Hlavní důvody odevzdání žádosti

Důvod	**Počet případů**
Soulad programu s posláním organizace	22
Dohoda s klíčovými partnery	3
Odpovídající vymezení cílových skupin	4
Potřeba získat finanční prostředky	8
Celková atraktivita programu	2
Časem limitovaná výzva	0
Nutnost zapojit se do EU programu	4
Získání nových zkušeností	0
Celkem	**43**

3.2.2.4 Iniciativa na přípravu žádostí

Více než dvě třetiny žádostí bylo předloženo z iniciativy vedoucí organizace RP (předkladatele). Jen jeden zástupce RP prohlásil, že žádost byla předložena s plným zapojením všech partnerů. V případě pouhých 6 RP byli iniciátorem předkladatelé se zapojením většiny partnerů.

3.2.2.5 Čas na přípravu žádostí

Výzva byla vyhlášena 6.8.2005. Dle účastníků telefonických pohovorů byl pak skutečný čas 2 měsíce, tj. období semináře (srpen – září 2004). 65 % dotázaným to postačilo, i když 28 % vyslovilo názor, že to byl krátký čas. Dva zástupci RP to považují za příliš málo.

3.2.2.6 Příprava a sepsání žádostí

Žádosti musely být psány na daném formuláři programu Benefit. V této době byl tento program málo znám u české veřejnosti, znali jej jen ti, kteří zpracovávali projekty v rámci ostatních evropských programů. Výzvy OP RLZ nebyly ještě zveřejněny. Ukázalo se však, že byly praktikovány následující postupy:

- Žádost zpracovalo více pracovníků předkladatele (11 RP).
- Žádost zpracoval 1 pracovník překladatele (10 RP).
- Žádost zpracovali externí konzultanti nebo organizace (5 RP).
- Žádost zpracovalo více pracovníků partnerských organizací (2 RP).
- Žádost zpracoval 1 pracovník partnerské organizace (1 RP).

Téměř 50 % RP připravilo žádost tak, že nebylo potřeba odstranit formální nedostatky. Skoro stejná polovina byla vyzvána k odstranění formálních nedostatků.

V rámci období přípravy žádostí NPS poskytla konzultace žadatelům ohledně přípravy žádostí. 1/4 úspěšných RP využila konzultační službu jen 1x a více než 2/3 využila konzultace 2 i vícekrát. Jen 3 ze všech dotázaných RP nevyužilo konzultační službu NPS. 2/3 dotázaných změnilo obsah žádosti na základě konzultace s pracovníky NPS. Změny se týkaly především těchto oblastí:

- celkového rozpočtu (15 případů)
- rozpočet Akce 1 (8 případů)
- část žádostí týkající se naplňování principu EQUAL (4 případy)
- harmonogram aktivit (4 případy).

3.2.2.7 Návrh rozpočtu

Téměř 50 % žádostí požadovalo rozpočet více než 20 milionů, 12 % požadovalo rozpočet v rozmezí 15 – 20 milionů, 10 – 15 milionů bylo požadováno 12 % dotázaných, 12 % požadovalo 5 – 10 milionů a jen 15 % požadovalo 1 – 5 milionů.

3.2.2.8 Účast cílových skupin v rámci Akce 1

Překvapujícím zjištěním je, že v době přípravy žádostí zhruba 61 % předkladatelů nepředpokládalo účast cílových skupin. 39 % účast předpokládalo, i když většinou šlo o účast kmenových osob organizací zastřešujících cílové skupiny jako experti projektu.

3.2.3 Hodnocení procesu realizace Akce 1

Akce 1 je šesti měsíční období, ve kterém mohli úspěšní žadatelé dále upřesnit a rozvíjet svoje původní plány a budovat pevné partnerství. Tento proces vrcholil vypracováním Smlouvy o rozvojovém partnerství (Development Partnership Agreement - DPA), která byla jedním z povinných výstupů Akce 1.
Mezinárodní práce je klíčovým požadavkem při realizaci projektu v rámci Iniciativy Společenství EQUAL. Období Akce 1 bylo také obdobím, ve kterém jednotlivá rozvojová partnerství České republiky hledala kontakty mezi rozvojovými partnerstvími za účelem navázání mezinárodní spolupráce s jedním nebo více rozvojovými partnery členských států EU. Výsledkem tohoto procesu bylo vypracování Smlouvy o mezinárodní spolupráci (Trans-national Cooperation Agreement -TCA).

Toto období, ve kterém rozvojová partnerství mohla upřesňovat a přeformulovat své původní plány a finalizovat své rozvojové partnerství, bylo důležitou částí realizace projektů. Při povrchním pohledu, zejména při telefonických pohovorech došlo k velmi paradoxnímu zjištění, že partnerství nevykonala v rámci Akce 1 příliš mnoho „tvrdé“ práce. V některých případech bylo pro rozvojová partnerství obtížné identifikovat cokoli, co vlastně udělala v průběhu této fáze kromě přepracování svých počátečních nabídek do Smlouvy o rozvojovém partnerství (DPA). Celkem 75 % ze všech dotazovaných rozvojových partnerství prohlásilo, že v průběhu Akce 1 neprovedly žádné změny v plánovaných aktivitách.

3.2.3.1 Partnerství v rámci Akce 1

Ukázalo se, že z 36ti rozvojových partnerství došlo k ukončení partnerství s jedním nebo více partnery v 17ti případech (u jednoho rozvojového partnerství 4 partneři ukončili svou činnost). Jako hlavní důvody bylo uvedeno následující:

- neschopnost plnit nároky programu
- ztráta zájmu o spolupráci
- existenční potíže partnera
- neshoda s vedoucím partnerem aj.

Ukázalo se, že více než 40 % rozvojových partnerství doznalo změny ke složení partnerství během realizace Akce 1. Ve většině případech šlo o méně významné partnery. Při telefonických kontaktech bylo zjištěno, že 10 rozvojových partnerství našlo na uvolněné místo nového partnera. U jednoho rozvojového partnerství museli najít 4 nové partnery. Důvody pro nalezení nových partnerů byly následující:

- nutnost dodržet závazek vůči programu,
- nutnost zajistit odvedení specializovaných úkolů,
- nutnost vytvořit širokou síť spolupracujících partnerů.

Největší počet respondentů (6) uvedlo jako hlavní důvod nutnost dodržení závazku vůči programu.

3.2.3.2 Klíčové aktivity realizované během Akce 1

Činnosti RP, které byly soustředěny na vytvoření národní a mezinárodní smlouvy, se dále soustředila na následující činnosti:

- rozvoj partnerství (vzájemné poznávání) - 31 případů,
- vývoj systému pro řízení - 13 případů,
- zpracování politiky rovné příležitosti - 9 případů,
- zpracování systému monitorování a evaluace - 15 případů,
- zpracování systému diseminace a mainstremingu - 13 případů.

Ve všech případech byly zpracovány Smlouvy o rozvojovém partnerství a Smlouvy o mezinárodní spolupráci. V rámci aktivit rozvoje partnerství byl větší důraz kladen na upevňování partnerství. Ukazuje se, že mnoho setkání/schůzí se konalo hlavně z důvodu:

- vymyšlení provozní struktury,
- dohodnutí se na úkolech konkrétních organizací.

U většiny partnerství byly zpracovány různé dokumenty, kromě uvedených smluv (DPA a TCA). Tyto dokumenty vytvořené v rámci Akce 1 lze zařadit do následujících typů:

- Zápisy z porad schůzí,
- Inominátní smlouvy mezi příjemcem a jednotlivými partnery,
- Analýza potřeb,
- Komunikační strategie,

- Manuál vnitřní kontroly,
- Dotazníky,
- Interní zprávy a zprávy pro řídící orgány,
- Účetní metodiky,
- Předpisy pro řízení projektů,
- Evaluační plán,
- Interní metodika financování aktivit a další.

Byly zkoumány podíly partnerů na jednotlivých klíčových aktivitách v rámci Akce 1. Na základě odpovědi dotázaných lze vyvodit následující závěry:

- Ve 28 rozvojových partnerství se partneři podíleli na vytvoření strategie a zpracování plánu. Poměr práce partnerů se odhaduje na 43 %.
- Ve stejném počtu případů se partneři podíleli na koordinaci projektových aktivit. Poměr práce partnerů se odhaduje na 40 %.
- Ve 27 případech se partneři podíleli na evaluačních aktivitách, přičemž se podíl partnerů odhaduje na 44 %.
- Ve 25 případech se partneři podíleli na monitorování a sběru dat. Podíl partnerů se odhaduje 38 %.
- Ve 26 případech se partneři podíleli na vytvoření mezinárodní spolupráce. Podíl partnerů se odhaduje 37 %.

Uvedený výčet ukazuje, že hlavní tíha Akce 1 byla na vedoucím partnerské organizace RP.

Bylo zjištěno, že jen 28 rozvojových partnerství mohlo poskytnout údaje o počtu expertních dnů strávených v rámci Akce 1. Průměrný počet expert/dnů v rámci Akce 1 je 178,5 pro jedno rozvojové partnerství. Podíl expert/dnů odpracovaných ženami je 56 % a muži 44 %

3.2.3.3 Provedení výzkumu v rámci Akce 1

Pouze 14 z 36 rozvojových partnerství podniklo v průběhu Akce 1 počáteční výzkum (spíše jde o nějaké analytické činnosti) na podporu jejich programu. Nedostatek výzkumu v průběhu Akce 1 není nijak překvapující, protože se předpokládá, že výzkum bude začínat na začátku Akce 2. Byly uvedeny následující důvody, proč výzkum nebyl proveden:

- Partneři dlouhodobě pracují na stejné problematice, rozumějí problému cílových skupin a existuje dostatečné množství výzkumných prací -11 případů.
- Rozpočet pro Akci 1 neumožňuje výzkum - 5 případů.
- Projekt je založen na výzkumné práci - 4 případy.
- Ostatní důvody - 4 případy.
- Velké množství práce - 1 případ.

Většina respondentů (76 %) uvedla, že počítají s výzkumem v rámci Akce 2 .

3.2.3.4 Vypracování Smlouvy o rozvojovém přátelství

Vypracování dokumentu jako je Smlouva o rozvojovém partnerství v rámci Iniciativy Společenství EQUAL otestuje partnerskou spolupráci. Telefonické

dotazování ukázalo, že z praktického hlediska odpovědnost za vypracování dokumentu DPA často leží na jediném partnerovi více než vypracování prvotní žádosti.

V době uskutečnění pohovoru mělo 24 RP schválené DPA. Nejnovější informace od ŘO indikují, že lze očekávat schválení všech DPA a závěrečné monitorovací zprávy pro Akci1 do konce roku 2005. Důvody, které byly uvedeny ze strany RP jsou následující:

- odstoupení jednoho z nadnárodních partnerů - průtahy se změnou TCA,
- doplnění scházejících formálních náležitostí,
- administrativní problémy,
- odstranění nedostatků věcné stránky.

3.2.3.5 Budování nadnárodního partnerství a zpracování TCA

Základní nástroj pro nalezení mezinárodních partnerů byl často kombinací následujících přístupů:

- dřívější kontakty,
- oslovení zahraničním partnerem,
- využití kontaktů z ECDB.

Výsledky poukázaly, že 74 % mezinárodních partnerů pracuje na stejném tématu. Dle zkušeností nebyl proces budování partnerství vždy snadný především z důvodu rozdílného dodržování časového plánu programu EQUAL v různých členských státech. V praxi to znamená, že o státech, znichž by mohli přijít noví partneři nemohlo být uvažováno a některá rozvojová partnerství byla zahlcena požadavky na to, aby se stala partnery.

Běžnou metodou pro psaní smluv o mezinárodní spolupráci bylo uspořádání jednodenního nebo dvoudenního setkání rozvojových partnerů z různých zemí, aby byl schválen základní dokument TCA. 22 z 36 rozvojových partnerství potvrdilo, že tento způsob spolu s metodou komunikace internetem byl nejčastější metodou přípravy mezinárodní smlouvy. 7 z 36 rozvojových partnerství kladlo větší důraz na využití Internetu a tím pádem nedošlo k setkání se zahraničními partnery. 5 z 36 rozvojových partnerství nechalo odpovědnost na zahraničním partnerovi a neparticipovalo přímo na tvorbě TCA.

3.2.3.6 Řízení na úrovni řídícího orgánu

Je faktem, že české rozvojové partnerství má velmi malou zkušenost s čerpáním z Evropského sociálního fondu. Z tohoto důvodu potřebovali větší pomoc ze strany ŘO a NPS. Největší problémy, které byly prezentovány v rámci pohovorů jsou následující:

- Oznámení o schválení žádosti bylo zasláno někdy v polovině prosince 2004, ale rozhodnutí o poskytnutí dotace bylo zasláno někdy v únoru 2005. RP tvrdila, že nevěděla, že je možno čerpat prostředky pro Akci 1 ode dne obdržení oznamení o schválení žádosti. Dle Národní podpůrné struktury byly tyto informace k dispozici v průběhu celého informačního procesu EQUAL zejména v pokynech pro žadatele o grant Akce 1.

- První záloha na Akci 1 byla poskytnuta někdy v polovice dubna 2005. To vedlo k řadě problémům, zejména u menších organizací se slabým finančním zázemím.
- Připomínkování průběžné finanční zprávy je poněkud zdlouhavý proces, což zdržuje platby. Realizátoři Akce 1 mají pocit, že průběžné finanční zprávy by mohly být připomínkovány ze strany NPS a ŘO v mnohem kratší době, než dosud. NPS uvádí, že nebyly vytvořené takové podmínky, aby bylo možné tuto práci dělat v odpovídající kvalitě. Další jimi uvedený důvod je velmi nízká kvalita finančních zpráv příjemců, které se musely mnohokrát pro elementární nedostatky vracet příjemci s řadou vysvětlení a konzultací pro příjemce, aby byl vůbec schopen finanční zprávu zpracovat v odpovídající kvalitě a aby mohla být schválena. Mnohé zprávy nebyly dokonce ani přes urgence předloženy do 31.10.2005.
- I když mezinárodní harmonogram určuje 6-měsíční dobu pro Akci 1, české rozvojové partnerství odevzdalo DPA a TCA již ke dni 1.5.2005. Doposud nejsou schválena všechny DPA.

3.2.3.7 Klíčové činnosti provedené během Akce 1

Činnost rozvojových partnerství se v průběhu Akce 1 soustředila na tyto hlavní aktivity:

- vypracování a zřízení systémů pro svoji činnost (rozvojových partnerství),
- rozvoj politiky a strategie potřebné pro realizaci projektu,
- vytvoření nadnárodních partnerství a vypracování Smlouvy o mezinárodním partnerství (TCA),
- vypracování Smlouvy o rozvojovém partnerství (DPA).

U větších partnerství se zjevně hledala rovnováha mezi zahrnutím všech partnerů v průběhu Akce 1 prostřednictvím dvoustranných jednání, pracovních skupin a uznání, že tato úroveň vstupu nebyla vždy vhodná nebo důležitá pro některé z partnerů.

Mimo ústřední činnosti byly v Akci 1 prováděny další aktivity, zahrnující:

- přípravu a prvotní výzkum – zjištění pilotních oblastí; informace o výzkumu; a základní popis pilotních sektorů,
- zdokonalování plánů – vnitřní konzultace a diskuse o tom, co má být zahrnuto do Akce 2,
- posilování prvku rovných příležitostí v rozvojovém partnerství,
- jiné administrativní a politické práce – včetně vypracování dohod o důvěrných informacích; partnerské akční plány; propagační politika; návrh finanční politiky atd.,
- první nábor pracovníků,

3.2.4 Součinnost rozvojových partnerství s řídícím orgánem

Lze konstatovat, že součinnost rozvojových partnerství s řídícím orgánem a národní podpůrnou strukturou byla v etapě přípravy Akce 1 na velmi dobré

úrovni. Tato součinnost se zhoršila v etapě realizace Akce 1 z důvodu výše uvedených problémů. V současné době se tento stav postupně zlepšuje a řídící orgán provádí opatření (zejména další personální posílení orgánu) k odstranění problémů. Součinnost rozvojových partnerství s řídícím orgánem souvisí také s kvalitou práce NPS. PriceWaterhouse Cooper, s.r.o. jako nová NPS pro Akci 2 a 3 musí získat důvěru rozvojových partnerství, aby se vyhovělo požadavkům na podporu.

3.2.5 Reálnost rozpočtu

Téměř 50 % žádostí požadovalo rozpočet více než 20 milionů, 12 % požadovalo rozpočet v rozmezí 15 – 20 milionů, 10 – 15 milionů bylo požadováno 12 % dotázaných, 12 % požadovalo 5 – 10 milionů a jen 15 % požadovalo 1 – 5 milionů.

Původní rozpočty rozvojových partnerství pro Akci 1 byly upraveny na základě konzultace s řídícím orgánem. Rozpočet byl plánován na období od ledna do května 2005, přičemž čerpání bylo možné od doby oznámení schválení žádosti. Podle názorů rozvojových partnerství byl tento rozpočet dostačující pokud by byla Akce 1 uzavřena do května 2005. To se však ve většině případů nestalo a u více než poloviny rozvojových partnerství nedošlo k uzavření Akce 1. Potíže s rozpočtem mají ti, kteří v průběhu Akce 1 zjistili, že budou potřebovat o něco vyšší počet partnerů, než původně předpokládali.

3.2.6 Způsob sebehodnocení rozvojových partnerství

Z pohovorů vyplývá, že nějaký zvláštní systém sebehodnocení nebyl použit v rámci Akce 1. Avšak RP v rámci DPA navrhovaly systém sebehodnocení a vybraly indikátory k takovémuto hodnocení. Ze strany ŘO byl uspořádán seminář věnovaný oblasti sebehodnocení RP.

3.2.7 Hlavní problémy fungování rozvojových partnerství s ohledem na vnější bariéry

Hlavní problémy fungování rozvojových partnerství v rámci Akce 1 lze shrnout takto:

- Problém financování projektových aktivit v důsledku pozdního schvalování průběžných finančních zpráv,
- Problémy v rámci partnerství vzniklých z důvodů nedostatku financí některých partnerů,
- Jazykové bariéry při navazování kontaktů se zahraničními partnery,
- Neočekávaná složitost administrativní procedury programu,
- Neočekávané nároky na monitorování,
- Nezkušenost s programem EQUAL ve většině případů,
- Malé zkušenosti a obavy o mezinárodní spolupráci.

3.3 Hodnocení na úrovní mezinárodní spolupráce

3.3.1 Způsob zajištění přidané hodnoty

Mezinárodní spolupráce přispívá k zavedení inovativních přístupů, rozšíření dobrých zkušeností a kvalitnějším návrhům politik zaměřených zejména na trh práce. Z pohovorů vyplývá, že většina českých rozvojových partnerství vidí mezinárodní spolupráci jako nástroj k přebírání zkušeností od zahraničních partnerů. Mezinárodní partner je považován za vhodného, pokud se podílí na podobném či shodném projektu a může skýtat možnost metodické inspirace nebo přímo ověření vlastních vyvinutých nástrojů někde v zahraničí. Konkrétní způsoby zajištění přidané hodnoty projektu jsou:

- Výměna zkušeností,
- Společný seminář/workshop,
- Případová studie.

3.3.2 Tématická oblast pro mezinárodní spolupráci

Většina snah je orientována na získání mezinárodního partnera ze stejné tématické oblasti, i když mnohdy s tím byly spojeny značné problémy, protože najít takové partnery s potřebným jazykovým vybavením není vždy jednoduché. Oblasti pro mezinárodní spolupráci jsou například:

- Společný seminář
- Výměnná návštěva cílových skupin nebo jejich zástupců
- Případová studie
- Mezinárodní setkání a jiné

Paralelní vývoj inovativních přístupů, nebo převzetí nových přístupů a jejich přizpůsobení vlastním podmínkám není mezi rozvojovými partnerstvími příliš populární.

3.3.3 Charakteristika mezinárodní dohody o spolupráci (TCA)

Většinou byly uzavřeny mezinárodní dohody o spolupráci v rámci stejné tématické oblasti. Dopad dohody v rámci rozdílné oblasti nelze zjistit v rámci Akce 1. TCA, do kterého bylo možno nahlédnout vymezuje jasnou roli a úlohu partnera, obsahuje pracovní program a způsob rozhodování.

3.3.4 Rozpočet na implementace mezinárodní spolupráce

Rozvojová partnerství uvádí 3 – 5 % rozpočtu nutného na navázání mezinárodní spolupráce. Tento rozpočet je závislý na počtu partnerů na mezinárodní spolupráci. Více partnerů vyžaduje pochopitelně vyšší rozpočet. Rozvojová partnerství mají stejnou alokaci jak pro Akci 2 a Akci 3, přičemž některé z nich mají větší rozpočet než je uvedeno v rámci TCA, což indikuje, že rozvojové partnerství plánuje samostatné mezinárodní akce mimo rámec TCA.

3.3.5 Překážky a problémy mezinárodní spolupráce

Očekávané překážky a problémy mezinárodní spolupráce pro české rozvojové partnerství jsou vnímány takto:

Jazykové bariéry

Z pohovoru vyplynulo, že i mezi pracovníky aktivně zapojenými do práce rozvojových partnerství je velmi malý počet, který skutečně ovládá cizí jazyk (zejména angličtinu). To pochopitelně vede ke komunikačním problémům. V případě cílových skupin je tento problém ještě větší.

Nutnost tlumočení a překladů

Rozvojová partnerství jsou si vědoma, že náklady na tyto položky jsou vysoké a mnohdy nepřináší dostatečný požadovaný efekt při spolupráci se zahraničním partnerem.

Nedostatečná připravenost českých partnerů k partnerství

Rozvojová partnerství mají obavy, že zahraniční rozvojová partnerství jsou mnohem lépe připravena než čeští partneři, protože mají zkušenosti z dřívějších podobných programů (ADAPT, EMPLOYMENT) financovaných z ESF a mají lépe připravenou legislativu.

3.3.6 Metody monitoringu a hodnocení

V rámci Akce 1 nebylo provedeno hodnocení a monitoring mezinárodní spolupráce neboť tato akce byla zaměřena jen na navázaní mezinárodní spolupráce a zpracování TCA.

4. Hodnocení průběhu Akce 1 – vytváření rozvojových partnerství a mezinárodní spolupráce

4.1 Typ instituce a její geografické/regionální rozložení

Typ instituce českých RP a jejich geografické rozložení bylo pojednáno v kapitole 3.2.1. U mezinárodního partnerství česká RP navazovaly styky s téměř všemi zeměmi EU kromě Estonska, Malty a Kypru. Největší počet RP pochází z Itálie (21), následuje Německo (20) Velká Británie (17), Polsko (16), Francie (14), Španělsko (13), Slovensko (12). Zastoupení jednotlivých zemí na TCA, kde jsou zastoupeny české RP uvádí následující tabulka 13.

Tabulka 13 – Zastoupení zemí na TCA českých RP

Země	Počet zastoupených RP
Austria	10
Belgium	4
Czech republic	58
Denmark	1
Finland	4
France	14
Germany	20
Greece	1
Hungary	2
Ireland	4
Italy	21
Latvia	3
Lithuania	3
Luxembourg	1
Netherland	9
Poland	16
Portugal	6
Slovakia	12
Slovenia	1
Spain	13
Sweden	4
United Kingdom	17
Celkově	**224**

Z tabulky je patrno, že české RP preferovaly uzavírat TCA s RP ze starých členských zemí EU (EU15) nebo s RP ze sousedních zemí (Polsko, Slovensko) mající podobný jazyk. Největší počet RP na jeden TCA je 7 přičemž nejmenší počet RP jsou dva. Převažují TCA mající tři až čtyři RP.

Z TCA také vyplývá, že jen 7 českých RP v tomto okamžiku převzalo úlohu mezinárodního sekretáře. Největší počet mezinárodního sekretáře najdeme u

RP z Itálie a Německa (9). Dále pak UK (8), Španělsko (4), Rakousko (4), Francie (4), Portugalsko (3), Holandsko (3). Ostatní země splňují tuto úlohu v případě 1 nebo 2 TCA.

Pracovní jazyk mezinárodní spolupráce je převážně angličtina.

4.2 Zkušenosti zapojených členů s utváření partnerství

V této fázi implementace programu nelze jednoznačně hovořit o zkušenostech zapojených členů s utvářením partnerství. Zkušenosti jsou jenom v oblasti vytvoření mezinárodního partnerství.

4.3 Čas na navázání mezinárodního partnerství

Na základě pohovorů bylo zjištěno, že výběr mezinárodního partnera byl proveden třemi různými způsoby:

- Na základě dřívější spolupráce
- Na základě kontaktu od mezinárodního partnera
- Na základě hledání v ECDB

Třetí způsob byl využit nejčastěji. Identifikovat mezinárodního partnera nebylo tak těžké. Těžší bylo udržovat původní kontakt, protože se stávalo, že partner od první dohody odstoupil a bylo nutné hledat znovu. Průměrná doba vyhledávání, domluvy a vytvoření TCA byla 6 – 8 týdnů. I když TCA byla předmětem konzultace a vyjednávání, ale finální zpracování TCA bylo ponecháno zahraničním partnerům. Počet zahraničních cest spojených s vyjednáváním TCA a jeho finalizací byl v průměru 1 – 2. V některých případech (10 z 20ti) vycestoval zahraniční partner do České republiky. Ojediněle se stalo, že český zástupce ani do zahraničí nevyjel (2 z 20ti). Datum schválení různých TCA indikuje, že při schvalování došlo u některých TCA k určitým problémům.

4.4 Překážky a problémy

Překážky a problémy mezinárodní spolupráce byly projednány v podkapitole 3.3.5. Je nutné dodat, že odlišný harmonogram pro Akci 1 v různých členských zemích byl jeden z problémů hledání mezinárodního partnera, i když „trasnationality window“ bylo otevřeno po určitou dobu v lednu nebyly zde uvedené kontakty RP z některých zemí (zejména Řecko apod.).

U českých RP byly největší překážkou opožděné zálohové platby a průběžné platby díky opožděnému schválení monitorovacích zpráv. Tento problém byl již projednán v dřívější části této zprávy. Mezi další problémy patří:

- Nedostatečné finanční zázemí některých partnerů,
- Nedostatečná jazyková vybavenost,
- Neočekávaná složitost administrativní procedury programu,
- Neočekávané nároky na monitorování,
- Nezkušenost s programem EQUAL,
- Malé zkušenosti s mezinárodní spolupráci.

U ŘO byly největší překážkou nedostatečnost lidských zdrojů pro implementaci programu a z toho vznikající problémy. Dalšími problémy byly:

- Nutnost 100% věcné kontroly,
- Nejasnost terminologie,
- Nízká kvalita finančních zpráv a souvisejících podkladů,
- Nízká kvalita návrhu smlouvy o rozvojovém partnerství,
- Pozdní vypořádání připomínek ze strany rozvojových partnerství,
- Malé zkušenosti mnoha konečných příjemců v oblasti administrace projektu,
- Absence příslušné legislativní úpravy potřebné ve vztahu realizace EQUAL.

4.5 Vazba mezi aktivitami jednotlivých RP a tématickými oblastmi

V rámci Akce 1 nelze hodnotit vazby mezi aktivitami jednotlivých RP a tématickými oblastmi. Smlouva o RP indikuje tuto vazbu avšak bude nutno ji monitorovat při implementaci těchto aktivit v rámci Akce 2 a Akce 3.

4.6 Vliv Akce 1 na kvalitu partnerství a projektu

Akce 1 poukázala RP kvalitu jednotlivých partnerů a jejich expertů. Na základě toho řídící struktura RP získala poznatky, které mohou zúročit v rámci Akce 2 a Akce 3. Současně je nutno říct, že RP by měla provést sebehodnocení nebo externí evaluace Akce 1, aby našly silná a slabá místa partnerství a projektu. Během četných kontaktů s RP nebyl zjištěn případ, kde RP plánovaly evaluaci Akce 1 a to z hlediska naplnění principu partnerství. Účast partnerů v rámci Akce 1 ukazuje, že největší tíha projektu zůstává na vedoucím partnerské organizace, které nejsou někdy vybaveny dostatečnými lidskými zdroji a technickými prostředky ke zvládnutí velmi náročných monitorovacích požadavků a požadavků naplnění principu EQUAL. Pokud si partnerství uvědomí své nedostatky v této oblasti a učiní opatření pro Akce 2 a Akce 3, tak bude k prospěchu partnerství i projektu.

4.7 Hlavní poučení z Akce 1

Hlavní poučení Akce 1 lze shrnout do následujících bodů:

- ŘO a NPS mají být vybaveni adekvátním počtem pracovníků tak, aby zvládli problematiku implementace bez výrazného zpoždění

(připomínkování monitorovacích zpráv, průběžná platba, vydání rozhodnutí apod.).

- Z hlediska charakteristiky programu je přirozené, že mezi příjemci nebo partnery RP budou malé organizace se slabým finančním a technickým zázemím. Bude nutno zajistit podmínky, aby tyto organizace mohly pokračovat v projektových aktivitách a neutlumily aktivity z důvodu zpoždění plateb.
- ŘO by měl věnovat stejnou pozornost na kvalitu technických monitorovacích zpráv jaká je věnována na kvalitu finančních monitorovacích zpráv.
- RP musí zajistit adekvátní odborné zázemí pro zpracování monitorovacích zpráv, zejména technické a finanční. Musí také zajistit způsob rychlého vypořádání připomínek. V rámci Akce 2 a Akce 3 se musí věnovat adekvátní zdroje (finanční i lidské) k zajišťování monitorovací práce uvnitř RP. Je nutno zvyšovat reálnou účast partnerů v aktivitách RP.
- RP musí zajistit naplnění principu „spolurozhodování“, zejména zajistit účast zástupců cílových skupin v rámci rozhodovacího procesu RP v rámci Akce 2 a 3. Musí stanovit indikátory k měření naplnění tohoto principu. Kromě tohoto principu RP musí monitorovat a evaluovat naplnění ostatních principů EQUAL.
- V oblasti mezinárodní spolupráce RP by měl monitorovat a evaluovat mezinárodní aktivity z hlediska přidaných hodnot a očekávaných výstupů.

5. Hodnocení naplnění principu EQUAL

5.1 Princip partnerství

Klíčovou aktivitou Akce 1 bylo navazování rozvojových partnerství. Z pohledu vytvoření rozvojových partnerství si příjemci vedli úspěšně. Spektrum partnerů je opravdu široké a nalezneme v něm partnery ze státní správy, úřady práce, magistráty, krajské úřady, univerzity, různé druhy sdružení a podnikatelských subjektů, sdružení s ručením omezeným, akciové společnosti atd. Struktura českých RP, v době schválení žádostí, ukazuje převahu nestátních nevládních organizací (dále NNO), veřejných správ a soukromých organizací. Převaha NNO není překvapující neboť programové cíle a cílové skupiny jsou totožné s programovými cíly a cílovými skupinami těchto organizací. Hlavní motivace, pro výběr veřejné organizace je především předfinancování projektu z veřejného rozpočtu, ale také motivace z důvodu lepšího zázemí pro zahájení mainstreamingu. Účast podnikatelských subjektů překračuje obecný trend v Evropě. Myslíme si, že výši procenta zapojení podnikatelských subjektů lze vysvětlit tak, že větší váha byla kladena na pilíř „adaptabilita a podnikání“ a skoro všechny žádosti v rámci této priority byly schválené. Dalším motivačním faktorem zapojení bylo, že účastníci projektů nemuseli zajistit spolufinancování.

Potíže nebyly s vyhledáním partnerů a jejich přesvědčením k účasti. Organizace využily svých vyjednávacích schopností a naladili partnery na spolupráci. Někteří reagovali velmi pozitivně na inovativní a objevný charakter projektu. Organizace dokázaly vymyslet i formy zapojení pro ty, kteří nemohli z projektu finančně profitovat a přesvědčit je o prospěšnosti jejich účasti. Organizace ale musely motivovat své partnery k další spolupráci při vzniku problému ve vztahu k administraci projektu v rámci Akce 1. O něco jednodušší to měli ti, kteří oslovili partnery, s nimiž již v předchozích projektech spolupracovali a využili tak pro překonání potíží s administrací svou vytvořenou hodnověrnost. Faktem je, že organizace považovaly za nezbytné své partnery udržet na jistém stupni akceschopnosti a spolupráce. Partneři byli v počátku motivováni a přesvědčeni o smyslu celé akce. Většina národních partnerství se řídila jednoduchým kritériem. Pokud byl dosah projektu regionální, partneři byli také z daného regionu. Pokud byl dosah nadregionální až celostátní, byli voleni partneři s širší působností. V některých případech získání vhodného partnera představovalo i získání přístupu k cílové skupině. Rozdíly při navazování partnerství pramenily převážně z rozdílného charakteru organizací a týkaly se především času, který byl nutný pro schválení partnerství uvnitř partnerské organizace. V tomto směru se nejsnadněji navazovaly partnerství s malými, tudíž flexibilními organizacemi, u větších a velkých organizací byl nezbytný čas potřebný pro proběhnutí schvalovacího hierarchického mechanismu. Organizace toto hodnotí jako bezproblémové, vyjma situace, kdy projednávání trvá příliš dlouho a skončí neúspěšně. Nicméně celkový čas považovali za dostačující. Průměrně se jednalo o tři měsíce.

Řada příjemců oslovila své tradiční partnery a to na základě předchozí zkušenosti ze spolupráce a dále osobních vazeb. Tento způsob výběru je strategií docela přirozenou, neboť eliminuje riziko nespolehlivosti „neznámého" partnera. Současně to ale omezuje možnost nových inspirací, které přichází spíše z neznámých a nových horizontů. Jakýmsi kompromisem při výběru je oslovení neznámého partnera za současného získání doporučení na něj z hodnověrného přátelsky nakloněného zdroje.

U národních partnerů byl problém s překonáním nedůvěry velkých organizací. Ty bedlivě zvažovaly dokument smlouvy o národní spolupráci, což se nakonec stalo překážkou pro uzavření partnerství. Organizace neměly dle vlastních slov v rukou hodnověrné prohlášení, které by dokázalo velké organizace přesvědčit o právní správnosti navrhované smlouvy. Čeští partneři často ve srovnání s mezinárodními váhali s ohledem na novost programu.

Mezi základní kritéria výběru rozvojového partnera patřila shoda v akcích a jejich obsahové náplni. Dále sem patřila jistá míra spolehlivosti, která byla vyhodnocena na základě předchozí zkušenosti ze spolupráce nebo doporučením jiného hodnověrného partnera. Ceněni jsou partneři s předchozích zkušeností s prací s cílovou skupinou nebo partneři s projektovou minulostí. Vítáni jsou také partneři, kteří disponují metodikou nebo jinými možnostmi, které usnadní dosažení cíle projektu, např. prostory či vybavení. Za užitečného je považován partner, který je zapojen do práce širšího sdružení, což multiplikuje dosah a možnost úspěšné realizace projektu. Dále je preferován partner silný nebo všeobecně známý. Někteří své partnery rozlišili na ty, kteří pomohou s fází přípravnou a na ty, kteří se budou podílet na realizaci projektu. Zde bylo základní kritérium vztaženo k jednotlivým fázím projektu. Přesto je za základní kritérium považována shoda na prioritě, tématu a obsahu. A to i přesto, že se ve výjimečných případech priority neshodují.

Převážně existují dva modely v rámci partnerství. Je to centralizovaný model a decentralizovaný model. Ve skutečnosti je zde převaha centralizovaných modelů, kde vedoucí partnerská organizace má veškerou odpovědnost a zapojení ostatních partnerů je poměrně malé. V rámci decentralizovaného modelu jsou ustanovené pracovní skupiny, na které je přenesena odpovědnost pro určitý úsek práce. V této fázi je těžko posoudit, který model funguje lépe a proč.

Výměna partnera je považována v rámci Akce 1 za výjimečnou událost, která nemá příliš smysl. Pokud ke změnám docházelo, byly to především změny spojené s rozšiřováním partnerství, což si vyžádalo detailnější rozpracování Akce 2, kdy se zjistilo, že partnerů je nedostatek. Na nedostatky v programu spojené s administrací partneři reagovali nikoliv odstoupením, ale spíše utlumením svých aktivit. Pokud se situace stala neúnosnou, padlo rozhodnutí o ustanovení nového příjemce z řad partnerů. Přesto existují i tací, kteří hodlají nevstoupit do Akce 2 a 3 a reakce jejich partnerů nelze předvídat. Partneři vesměs zvažují ztráty způsobené odstoupením a diskutují nad možností, jak projekt zachovat. To znamená, že partnerství má významnou stabilizační roli a z jejich řad se mohou rekrutovat náhradníci neúspěšných příjemců. Bylo

vnímáno, že skoro všichni úspěšní žadatelé pro grant Akce 1 se zmínili v žádosti o potřebě potencionálních partnerů. V rámci realizační fáze bylo zaregistrováno 17 změn partnerství u 17 RP.

Efektivita RP bude především záviset na funkčnosti struktury RP a jak budou fungovat různé subjekty nebo různé organizace uvnitř RP (řídící výbor, pracovní skupina apod.). V rámci Akce 1, díky její charakteristice, není možno měřit efektivitu partnerství, protože je to období kdy se toto partnerství začíná teprve rozvíjet a překonávat řadu obtíží, které nebyly předpokládány během doby podání žádosti. Úspěch při překonávání těchto obtíží upevní budoucí funkčnost partnerství v rámci Akce 2 a 3.

5.2 Princip inovace

Hodnocení Akce 1 neposkytuje dostatečné důkazy pro hodnocení inovačního potenciálu daných projektů. Avšak některé informace existují a mohou být zde uvedeny:

a. Většina RP nemá jasnou představu o tom, co je inovace a co není. Je zde velká nejasnost i přes definice uvedené v dokumentu.
b. Schválené žádosti probíhajících projektů ukazují, že většina inovací bude procesně orientována. Dále jsou to možnosti inovace orientované na cíl a v poslední řadě jsou inovace orientované na kontext. Údaje ECDB (viz tabulka) vedou k závěru, že při vyplňování formuláře ECDB, RP postupovali bez zábran a označovali příslušné kolonky bez důkladného promyšlení.

Navržené aktivity v rámci Akce 2 jsou lepším indikátorem o očekávaných inovačních činnostech. Dle těchto údajů si hodnotitelé myslí, že inovace budou více méně orientovány na proces a inovace orientované na kontext budou mnohem menší než je vidět z ECDB.

Tabulka 14 - Charakteristika experimentální činnosti, které mají být implementovány

Charakteristika experimentální činnosti, které mají být implementovány	*	**	***	****
Poradenství	0	5	13	26
Školení	1	2	11	29
Školení v práci	6	12	6	7
Umístění práce	4	6	7	2
Rotace práce a sdílení práce	10	5	2	1
Zaměstnanecká pomůcka (+sebezaměstnání)	0	4	9	29
Integrovaná opatření (cesta k integraci)	1	5	10	18
Tvorba a podpora pracovních míst	5	10	6	12
Školení učitelů, školitelů a zaměstnanců	1	10	17	12
Zlepšení služeb zaměstnanosti, Struktury rekrutment	7	12	10	5
Koncepce pro školící programy, certifikace	4	7	12	18
Očekávání technických změn	11	8	6	0
Organizace práce, zlepšení přístupu k pracovnímu místu	3	5	12	14
Poradenství a sociální služby	2	8	10	21
Zvýšení vědomí, informací a publicity	3	4	20	13
Studie a analýza diskriminačních znaků	3	5	18	10

Tabulka 15 – Typ inovace

Typ inovace	*	**	***	****
Orientované na proces	0	1	9	25
Orientované na cíl	1	4	16	14
Orientované na kontext	2	4	16	16

5.3 Princip společného rozhodování

Hodnotitelé si mysleli, že česká RP, až na určité výjimky, buď nepochopila pojem „společné rozhodování“ nebo nenašli nástroj k naplnění tohoto principu. Velmi zřídka se zástupci cílových skupin podíleli v rámci rozhodovacího procesu (účast zástupců cílových skupin v řídící struktuře, participace zástupců cílových skupin při zpracování Smlouvy o národním rozvojovém partnerství nebo mezinárodní spolupráce apod.). Při dotazování bylo zjištěno, že některá RP to ani neplánují pro Akci 2. Vidí naplnění tohoto principu v rámci spolupráce s partnerskými organizacemi nebo účasti cílových skupin v plánované výzkumné nebo vzdělávací činnosti apod. Nutno poznamenat, že jsou i RP, kde mezi partnerskými organizacemi jsou i takové, které pracují s cílovými skupinami nebo zástupci cílových skupin v národním i mezinárodním měřítku. Zda-li toto může být považováno jako naplnění principu „společného rozhodování“ zůstává otevřenou otázkou.

5.4 Princip mezinárodní spolupráce

U mezinárodního partnerství byla především využita ECDB, ve které jsou přihlášeni partneři, a z nichž si lze vybrat a někoho oslovit. Mezinárodní partner je považován za vhodného, pokud se podílí na podobném či shodném projektu a může skýtat možnost metodické inspirace nebo přímo ověření vlastních vyvinutých nástrojů někde v zahraničí. Příjemci vycestovali do zahraničí nebo byli navštíveni doma. Pokud byly potíže při výběru, týkaly se nutnosti vybrat toho správného partnera z velkého množství potenciálních partnerů, což představovalo bohatou komunikaci a výměnu mnoha informací než došlo k finální shodě.

Příjemci tento způsob hledání „v moři“ považují za součást procesu vyhledávání partnerů, což je nutná podmínka pro vytvoření kvalitního partnerství. Občas se stávalo, že někdo z partnerů od prvotní dohody odstoupil a bylo nutné hledat znovu. Mezinárodní partnerství na rozdíl od národního bylo vesměs novým a neověřeným, začínalo od nuly. Významné byly schůzky s partnery, kde se vyjednávala adekvátnost záměrů a míra společného v projektech.

Mezinárodní partnerství je novou zkušeností, kdy se příjemci často pohybují na neznámé půdě, přesto tento krok dokázali úspěšně zvládnout. Někteří ve vytváření národního a mezinárodního partnerství dokonce neviděli rozdíl. Rozdíl spíše než v obsahu spočívá v lepší připravenosti mezinárodních partnerů,

zejména *„mají lépe připravenou legislativu bez legislativních bariér a překážek."* Mezinárodní spolupráce je pro mnohé výzvou a zvyšuje atraktivitu programu, je motivačním faktorem. Občas jsou mezinárodní partneři nahlíženi skrze konstrukt Západu, který je na tom vývojově lépe a podstatně dále. Zde jakoby se čeští příjemci trochu podceňovali. Někteří jsou zase naopak přesvědčeni, že dokáží „venku" uspět. Přesto nad zahraničními partnery visí otazník, krátké schůzky a mailové kontakty nedokáží partnera poznat důkladněji. Při vytváření partnerství se někteří potýkali s překážkami, které spojovali s programovou nepřipraveností české strany. I přes tyto potíže je od zahraničních partnerů očekáván přínos, zejména v konceptuálních a metodických otázkách.

5.4 Princip mainstreaming

Doposud nebyly ustanoveny Národní tématické skupiny (NTS) pro druhé kolo CIP EQUAL v České republice. Očekává se, že se tak stane v lednu 2006. Zapojení veřejné správy do aktivit a projektů programu EQUAL lze považovat za dobrý signál pro aplikaci tohoto principu v reálném životě přes NTS. Zde zase pociťujeme absenci většího zapojení sociálních partnerů do projektů realizovaných v rámci CIP EQUAL.

5.6 Princip rovné příležitosti

Princip rovné příležitosti je jeden z těch principů, který české RP považují za důležitý a některé z nich již v rámci Akce 1 prováděly aktivity k vytvoření strategie rovné příležitosti. Reálný výstup takové aktivity nebyl k dispozici. Domníváme se, že česká RP se budou snažit v rámci Akce 2 implementovat princip rovné příležitosti následujícími možnými způsoby:

- Sestavení pracovní skupiny pro rovné příležitosti,
- Podepsáním deklarace o rovných příležitostech,
- Zaměstnávat specialisty v oblasti rovných příležitostí,
- Audit rovných příležitostí,
- Výzkum a školení v oblasti rovných příležitostí,
- Další možné nástroje pro rovné příležitosti (kulatý stůl, poradenství atd.)

Z monitorovacích zpráv vyplývá, že české RP termín rovné příležitosti pochopily jako rovnou příležitost mužů a žen. Nikoliv rovné příležitosti pro všechny. Ze získaných údajů vyplývá, že v rámci Akce 1 byla účast ženských expertů v projektech vyšší než účast mužských expertů v projektech. Nejsou indicie, že česká RP vyvinuly kroky k vypracování anti-diskriminační strategie. Tato oblast vyžaduje monitorování v rámci Akce 2.

6. Závěry a doporučení

Na základě hodnocení Akce 1 pomocí evaluačních otázek dospěli jsme k souboru evaluačních závěrů a doporučení, které lze rozdělit do dvou hlavních skupin:

- Závěry a doporučení týkající se programu a implementačního procesu,
- Závěry a doporučení týkající se naplnění principů programu EQUAL.

V obou případech naše doporučení směřuje jednak k ŘO a NPS a také směrem k RP.

6.1 Závěry a doporučení týkající se programu a implementačního procesu

Na základě našeho hodnocení lze uvést následující závěry a doporučení.

6.1.1 Přípravná fáze Akce 1

Hlavní závěry:

- Na základě aktualizace socio-ekonomického trendu a posouzení situace na trhu práce a ostatních relevantních parametrů, lze dospět k závěru, že zvolená strategie programu byla vhodná a relevantní a je i v dnešním kontextu.
- Alokace celkových původních finančních prostředků pro Priority 2 a 3 byla poněkud vyšší než u Priority 1. Takto skutečnost se odrazila na výběru žádosti, přičemž koeficient úspěšnosti žádosti u Priority 1 byl méně než 0,5 a u Priority 2 byl blízko k 1,0. Veřejné prostředky alokované pro Cíl 3 se jeví poněkud vysoké ve vztahu k míře nezaměstnanosti a HDP.
- Proces výběru žádosti byl férový a transparentní. Ovšem jak při alokaci také při výběru nebyl brán ohled na regionální faktory. Tento přístup se odrazil na vybraných žádostech. Hlavní město Praha je sídlem více než 40% vedoucích partnerů RP. V některých krajích nesídlí ani jeden vedoucí partner.
- Informační kampaň byla dostačující, přičemž úlohy webových stránek a regionální semináře byly dobré. Konzultace poskytnuté NPS byly adekvátní a použity příjemci pomoci.

Je známo, že v dalším programovém období CIP EQUAL přestane existovat, ale strategie, priority a principy programu budou zahrnuty do jiných programů rozvoje lidských zdrojů financovaných z ESF / ERDF. Z tohoto pohledu lze doporučit následující:

Doporučení směrem k ŘO

- Program EQUAL nepokrývá Českou republiku rovnoměrně. Doporučujeme, aby v příštím programovém období ŘO ESF usiloval o získání většího počtu žádostí ze všech regionů v programu takového

typu a snažil se najít příčiny nižší absorpční kapacity některých regionů a učinit potřebná opatření.
- Programové dokumenty v příštím programovém období by měly upřednostňovat aktuální problémy a zdůvodnit váhu kladenou na jednotlivé priority.
- V rámci procesu výběru žádosti, by měli více využívat služby členů NT.

Doporučení směrem k potencionálním žadatelům
- Využívat konzultační služby nabízené poskytovatelem grantu a podpůrné struktury.
- Detailně prostudovat veškeré potřebné dokumenty a snažit se jejich porozumění.
- V případě nutnosti se obrátit na odborníky pro sepsání žádosti.

6.1.2 Realizace Akce 1

Závěry:
- Realizace Akce 1 odhalila několik problémů. Dílčí problémy vyústily ke vzniku Výboru příjemců. Hlavní příčiny sporu byly pozdní proplácení záloh na Akci 1, opožďování schvalování monitorovacích zpráv, spory o uznatelných nákladech, problémy s předložením dokumentů chráněných dle zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů apod., smluvní nerovnováha mezi příjemci a poskytovateli grantu.
- Hlavní problémy implementace z úrovně řídícího výboru byly: nedostatečné lidské zdroje, nutnost 100% kontroly finančních zpráv, nízká kvalita monitorovacích zpráv, pozdní vypořádání připomínek, malé zkušenosti RP, absence příslušné legislativy apod.
- Převážně žádná výzkumná či analytická aktivita v rámci Akce 1.
- Převážně centralizovaný model partnerství. Výsledkem je hlavní tíha na vedoucího partnera.
- Malé pochopení principů EQUAL, zejména principy „společného rozhodování“ a „Inovace“.
- Absence sebeevaluace a evaluace Akce 1.
- Neadekvátní zdroje pro monitorování

Z důvodu, že rozhodnutí o zahájení Akce 2 již bylo vydáno ve většině případů a očekává se brzké ukončení vydaní rozhodnutí, doporučujeme pro hladký průběh této Akce následující.

Doporučení směrem k ŘO a NPS
Administrativa
- Zvýšit počet pracovníků ŘO tak, aby byla zvládnuta Akce 2 a 3 s podstatně menšími problémy.
- Optimalizovat práce NPS tak, aby bylo možno stanovit závazné a relativně krátké termíny vyhodnocování zpráv a dokumentů vztahujících se k proplacení oprávněných průběžných výdajů. Tyto termíny sdělit RP a současně zveřejnit na webových stránkách www.equalcr.cz.
- Stanovit komunikační strategii a efektivní nástroje, které povedou k efektivní komunikaci zúčastněných stran. Lze požadovat založení diskusního fóra v rámci webového portálu EQUAL.
- Vytvořit u všech orgánů odpovědné podmínky k urychlení plateb.
- Klást důraz na hodnocení technické monitorovací zprávy

Podpora

- Poskytnout podporu pro tvorbu dokonalých monitorovacích zpráv, a to jak finančních, tak i technických. Bude třeba vytvořit manuál dobrých praktik nebo uspořádat semináře.
- Poskytnout podporu při tvorbě metodiky a strategie.
- Poskytnout podporu při naplnění principů EQUAL.
- Doporučujeme, aby zástupci ŘO/NPS navštívili RP v období zahájení Akce 2.
- Doporučujeme, aby NPS ustanovila projektového a finančního manažera pro každé RP.

Doporučení směrem k RP

Vzhledem k Akci 2 a 3, doporučujeme následující:

- Pochopit nutnosti dodržení pravidel programu CIP EQUAL, příslušných zákonů a předpisů ze strany ŘO.
- Zlepšit úroveň administrace projektu. Především jde o splnění požadavků na monitorování, evaluaci, naplnění principů EQUAL a rychlé vyřizování připomínek ze ŘO a NPS.
- V případě potřeby, pokud RP nemá kapacitu uvnitř partnerství, bude nutno zaměstnávat externí subjekt pro řízení Akce 2, evaluace, monitorování nebo naplnění principů EQUAL.
- V rámci partnerství musí být úkoly rozděleny mezi partnery tak, aby všichni partneři mohli mít rovnou příležitost k aktivitě RP.
- K řešení administrativních či věcných problémů RP sami mohou uspořádat setkání několika RP a mohou tam pozvat zástupce ŘO či NPS.

Mezinárodní spolupráce

V rámci Akce 1 RP navázali velmi širokou mezinárodní spolupráci. Efektivita spolupráce na tomto poli může být předmětem hodnocení ke konci Akce 2. Současné údaje nás vedou k následujícím závěrům.

Závěry:

Většina RP má 2 až 3 partnery v rámci TCA, i když byly registrovány TCA se 7 partnery. Nejpopulárnější země jsou Itálie, Německo, Velká Británie, Slovensko, Polsko a Francie. RP z Estonska, Kypru a Malty neparticipují na TCA s RP z České republiky. Převážně ve většině případech je pracovním jazykem angličtina. TCA byla zpracována v rámci vzájemné návštěvy nebo přes internet. Jen 7 českých RP v tomto stádiu převzalo úlohu „transnational secretary“.

Doporučení směrem k RP

- Z důvodu, že většina zahraničních RP není známá českému RP, bude potřeba se ihned na počátku Akce 2 dohodnout na způsobu práce, cílech mezinárodní spolupráce a metodách spolupráce.
- Dále je nutno vytvořit rámec a přístup evaluace mezinárodních aktivit a mít jasno o očekávaných výstupech.

6. 2 Závěry a doporučení týkající se naplnění principů programu EQUAL

Partnerství
I když každé RP mělo své problémy v rámci Akce 1, lze obecně konstatovat, že většina RP si s tím uměla poradit. Z hlediska partnerství lze učinit následující závěry:

- 17 RP doznalo změny v rámci Akce 1. Získaný partner není příliš velký problém, pokud jde o malou organizaci i když mnozí z nich mají slabé finanční zázemí, což způsobuje problémy.
- Větší odpovědnost leží na vedoucím partnerovi.

Doporučení směrem k RP

- Rozdělit povinnosti realizace Akce 2 a 3 tak, aby všichni partneři měli rovnou příležitost a pokud možno poměrnou odpovědnost vůči projektu.
- Založit systém komunikace mezi partnery. Nejjednodušší forma může být informační brožura, zpravodaj atd., aby partneři byli informováni především o své odpovědnosti a potřebách RP.
- Vytvořit rámec (Smlouva o spolupráci) mezi vedoucím partnerem a jednotlivými partnery.
- Vytvořit systém substituce osoby či partnera v případě potřeby.

Doporučení směrem k ŘO
Klást důraz na naplnění principu při monitorovací návštěvě. Snažit se vytvořit indikátor naplnění. Klást důraz na tento bod v rámci hodnocení průběžných monitorovacích zpráv.

Inovace
Závěr:
Každý RP v rámci ECDB uvádělo seznam experimentálních aktivit a typy očekávaných inovací. Hodnocení seznamu aktivit RP v rámci Akce 2 vede k závěru, že inovace budou především orientovány na proces.

Doporučení směrem k RP
Nejdůležitější prvek inovačního procesu není inovace sama, ale její komunikace s ostatními, aby mohli využít nové nápady nebo nástroje v oblastech pokrytých CIP EQUAL. Proto bude důležité, aby jakékoli inovace byly propagované a to buď prostřednictvím RP, ŘO nebo přes NTS.

Doporučení směrem k ŘO

- Využít nástroj (metodický materiál, seminář, indikátor, příklad dobré praxe) k vysvětlení způsobu naplnění tohoto principu.
- Klást důraz na naplnění tohoto principu při monitorovací návštěvě. Klást důraz na tento bod při hodnocení monitorovacích zpráv.

Společné rozhodování
Závěr:
Z výsledků pohovorů a ze studie monitorovacích zpráv vyplývá malé pochopení tohoto principu.

Doporučení směrem k RP
Zajistit participace cílových skupin při rozhodovacím procesu v rámci Akce 2.

Doporučení směrem k ŘO
- Využít nástroj (metodický materiál, seminář, indikátor, příklad dobré praxe) k vysvětlení způsobu naplnění tohoto principu.
- Klást důraz na naplnění tohoto principu při monitorovací návštěvě. Klást důraz na tento bod při hodnocení monitorovacích zpráv.

Mainstreaming
Závěr:
- NTS nebyly ustanoveny v rámci Akce 1.
- RP se nepřipravila na mainstreaming.
- Existuje málo pochopení.

Nelze uvádět žádné doporučení. Bude předmětem hodnocení v další etapě.

Rovné příležitosti
Závěr:
RP si jsou vědoma důležitosti tohoto principu v rámci EQUAL. Ovšem většinou chápou rovné příležitosti jako pro muže a ženy a nikoliv jako rovné příležitosti pro všechny, zejména vytváření anti-diskriminační strategie.

Doporučení směrem k RP
RP musí věnovat této problematice pozornost v rámci Akce 2 a 3. Vhodnými nástroji mohou být:
- Zaměstnávat experta v této oblasti.
- Vytvořit prostor pro uplatnění principu.
- Zvýšení vědomí o dobrých praktikách v této oblasti.
- Poskytnout pomoc partnerům k dosažení pokroku v této oblasti.

Doporučení směrem k ŘO
- Využít nástroj (metodický materiál, seminář, indikátor, příklad dobré praxe) k vysvětlení způsobu naplnění tohoto principu.
- Klást důraz na naplnění tohoto principu při monitorovací návštěvě. Klást důraz na tento bod při hodnocení monitorovacích zpráv.

Seznam tabulek

Tabulka 1 Přehled priorit a opatření CIP Společenství EQUAL ČR

Tabulka 2 Plánované rozdělení finančních prostředků

Tabulka 3 Základní okruhy evaluačních otázek

Tabulka 4 Rozdělení schválených žádostí a případových studií podle tématu

Tabulka 5 Rozdělení schválených žádostí a případových studií podle sídla vedoucího partnera

Tabulka 6 Roční zaměstnanost a nezaměstnanost

Tabulka 7 Aktuální stav požadavků a prostředků k dispozici

Tabulka 8 Výsledky hodnocení žádosti dle priority a tématických oblastí

Tabulka 9 Typy organizací zapojených do RP (Česká republika a EU) a jejich procentuální účast

Tabulka 10 Regionální umístění projektu

Tabulka 11 Rozložení schválených projektů podle témat

Tabulka 12 Hlavní důvody odevzdání žádosti

Tabulka 13 Zastoupení zemí na TCA českých RP

Tabulka 14 Charakteristika experimentální činnosti, které mají být implementovány

Tabulka 15 Typ inovace

Seznam příloh

Příloha 1 Grafická prezentace analýzy údajů českých RP ECDB a její srovnání s EU

Příloha 2 Hodnocení telefonického dotazování